

**consiliul
național al
dizabilității
din România**

CNDR Nr. 12/05.01.2024

RAPORT DE ACTIVITATE AL CNDR – ANUL 2023

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR), membru cu drepturi depline al **European Disability Forum**, este o organizație de tip federație, fără scop patrimonial, neguvernamentală, umanitară, apolitică, nonprofit, formată din federații și organizații reprezentative la nivel național pentru protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Consiliul Național al Dizabilității din România funcționează în conformitate cu principiile universale ale drepturilor omului și ale libertăților sale fundamentale, potrivit prevederilor propriului său statut, legislației române și documentelor europene și internaționale privind problematica dizabilității.

Înființat în aprilie 2004, la solicitarea Comisiei Europene, ca cerință a aderării României la Uniunea Europeană, Consiliul Național al Dizabilității din România are misiunea de a apăra și promova drepturile și interesele legitime comune tuturor persoanelor cu dizabilități din România.

Fidel misiunii și obiectivelor sale, dar și în respectul principiului „fiecare ființă umană are dreptul la viață”, CNDR consideră că este necesar să ia toate măsurile ce se impun pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități se bucură efectiv de acest drept, în condiții de egalitate cu ceilalți.

European Disability Forum (EDF) este o organizație umbrelă nonprofit care reunește cele mai importante ONG-uri pentru persoanele cu dizabilități din Europa. EDF este condusă de persoane cu dizabilități și aparținătorii acestora și protejează drepturile a peste 100 de milioane de persoane cu dizabilități din Europa.

Cuvânt înainte – Daniela Tontsch – Președinte

În anul 2023, Consiliul Național al Dizabilității din România a desfășurat o activitate amplă și cuprinzătoare în diverse domenii ce vizează protejarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, așa cum veți constata citind acest raport. În ciuda acestor eforturi notabile, o problemă persistentă a rămas nerezolvată: sărăcia veniturilor persoanelor cu dizabilități. Această situație evidențiază că, în

ciuda progreselor înregistrate în alte domenii, există încă necesitatea ca decidenții să abordeze mai eficient și comprehensiv aspectele legate de sustenabilitatea financiară a persoanelor cu dizabilități, luând în considerare toate aspectele implicate în viața acestor persoane. Acest lucru implică abordarea problemelor lor financiare nu doar ca pe o problemă izolată, ci în contextul mai larg al nevoilor lor sociale, de sănătate, educaționale și de integrare în societate. Tratarea persoanei să se facă în ansamblul său, luând în considerare toate aspectele care contribuie la bunăstarea și calitatea vieții acesteia.

Alături de noi, Guvernul, Parlamentul, Autoritățile locale și Sectorul privat trebuie să adopte și să implementeze politici și programe care să abordeze sărăcia veniturilor persoanelor cu dizabilități într-un mod eficient prin: **evaluarea și revizuirea sistemului de asistență socială; creșterea accesului la educație și formare profesională; promovarea incluziunii pe piața muncii; asigurarea accesului la servicii medicale și de îngrijire adecvate; promovarea inițiativelor de antreprenariat și auto-întreprindere; monitorizarea și evaluarea continuă a impactului politicilor.**

În data de 23 mai 2023, hemiciclul Parlamentului European de la Bruxelles a găzduit „A cincea ediție a Parlamentului European al Persoanelor cu Dizabilități (EPPD)”, eveniment organizat de către European Disability Forum, în cadrul căruia 700 de reprezentanți ai organizațiilor care apără drepturile persoanelor cu dizabilități din toată Europa s-au reunit pentru a discuta despre rolul Uniunii Europene în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

În calitate de șef al delegației române și, totodată, de președinte al Consiliului Național al Dizabilității din România, în alocuțiunea mea am propus ca la nivel european să se stabilească o indemnizație minimă garantată pentru persoanele cu dizabilități, care să reflecte în mod corect nevoile și cheltuielile asociate dizabilității. În România, persoanele cu dizabilități trăiesc la limita subzistenței.

Mesajul meu a mai cuprins o poveste emoționantă și înduioșătoare despre experiența unei persoane cu dizabilitate într-un mediu de cumpărături, ilustrând în mod evident dificultățile cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în viața de zi cu zi. În calitate de lider al comunității persoanelor cu dizabilități din România, am prezentat cu sinceritate și claritate problemele pe care le întâmpină aceste persoane, inclusiv dificultățile financiare și lipsa unei indemnizații adecvate pentru a acoperi nevoile legate de dizabilitate.

Etichetările și stereotipurile pot avea un impact semnificativ asupra indivizilor și comunităților, inclusiv asupra persoanelor cu dizabilități. Ele pot contribui la marginalizarea și discriminarea acestor persoane, limitându-le accesul la oportunități și tratament echitabil în societate.

În povestea prezentată de mine, eticheta atribuită de copilul din hipermarket persoanei cu dizabilitate ca fiind *persoana cu voucher de sărac* ilustrează modul în care stereotipurile și prejudecățile pot fi internalizate încă de la o vârstă fragedă și perpetuate în societate. Aceste stereotipuri pot duce la segregare socială și la subestimarea valorii și contribuției persoanelor cu dizabilități.

Este important să ne confruntăm cu astfel de stereotipuri și să lucrăm împreună pentru a le contracara prin educare, conștientizare și promovarea unei culturi a respectului și incluziunii.

Aceasta implică recunoașterea diversității și a valorii fiecărui individ, indiferent de abilități sau caracteristici personale. Prin promovarea unei viziuni mai echitabile și înțelegătoare asupra dizabilității, putem contribui la construirea unei societăți mai incluzive și mai juste pentru toți.

CUPRINS

1. Structura organizațională a CNDR și raport buget 2023

2. Obiective

3. Direcții de acțiune și activități

- 3.1. Informare și conștientizare privind problematica persoanelor cu dizabilități și drepturile lor
- 3.2. Advocacy – proces de influență a politicilor publice cu scopul îmbunătățirii calității vieții persoanelor cu dizabilități
- 3.3. Monitorizarea aplicării legislației și a strategiilor în domeniu

- 3.4. Participare prin calitatea de membru al European Disability Forum

4. Parteneriat și colaborare internă

1. Structura organizațională a CNDR

Structură organizațională a CNDR a fost aprobată de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale prin ORDINUL Nr. 716/21.04.2022 privind aprobarea cheltuielilor pentru activitățile specifice de interes general ale Consiliului Național al Dizabilității din România, pentru perioada martie – decembrie 2022, în conformitate cu prevederile art. 54.3 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările ulterioare.

Conform organigramei aprobate pentru anul 2023, CNDR a funcționat cu șase angajați, cinci angajați parte a secretariatului executiv, dintre care trei sunt persoane cu diferite tipuri de dizabilitate și doi sunt reprezentanți ai unor persoane cu dizabilități, și un angajat pentru activități specifice, persoană cu dizabilități, pe perioadă determinată, ca redactor la Jurnal social, publicația online a CNDR.

Toți angajații CNDR formează secretariatul executiv și își desfășoară activitatea în conformitate cu fișa postului pe care-l ocupă, îndeplinind și cerințe suplimentare, dacă situația o impune. Secretariatul executiv are obligația de a duce la îndeplinire obiectivele și activitățile asumate în Programul de activitate propus și aprobat.

Raport buget 2023

În perioada 01.01.2023-31.12.2023, Federația CONSILIUL NAȚIONAL AL DIZABILITĂȚII DIN ROMÂNIA a înregistrat următoarele rezultate:

I. Au fost încasate VENITURI TOTALE în valoare de 315258 lei, astfel:

1. Cotizații membrii: 4800 lei;

2. Venituri din subvenții de la Bugetul de stat: 294408 lei;

II. S-au efectuat CHELTUIELI TOTALE în valoare de 317172 lei
Pe parcursul anului 2023 s-au desfășurat următoarele proiecte:

1. Proiectul intitulat: „Criza din Ucraina: Soluții incluzive și recuperare pentru persoanele cu dizabilități “ – partea a II-a, proiect implementat de EDF în cadrul unui sprijin financiar (grant) al ONG-ului Christian Blind Mission, ca modalitate de solidaritate pentru persoanele cu dizabilități din Ucraina.

Proiectul s-a derulat în perioada 01 septembrie 2022 – 31 mai 2023, având un buget alocat de 100000 de euro, repartizat în trei tranșe de plata (50000 euro, 40000 euro și 10000 euro), buget cheltuit în totalitate.

2. Proiectul intitulat: „Proiect Ascend 2“, proiect implementat de EDF în cadrul unui sprijin financiar din partea CITI Foundation.

Proiectul s-a derulat în perioada 01 martie 2023 – 15 decembrie 2023, având un buget alocat de 20000 de euro, repartizat în două tranșe de plată (15000 euro și 5000 euro), buget cheltuit în totalitate.

3. Proiectul intitulat: „DREE – Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene“, proiect implementat de EDF și Parlamentul European în cadrul unui sprijin financiar (grant) specific „Grant Agreement “, ca modalitate de solidaritate pentru persoanele cu dizabilități.

Proiectul s-a derulat în perioada 01 martie 2023 – 31 decembrie 2023, având un buget alocat de 3700 de euro, buget cheltuit în totalitate.

2. Obiective

Pe parcursul anului 2023, în paralel cu preocuparea pentru propria consolidare și dezvoltare organizațională, CNDR a urmărit, prin activitățile desfășurate, realizarea următoarelor obiective:

- sensibilizarea și conștientizarea societății, în vederea schimbării politicilor, practicilor și atitudinilor existente față de dizabilitate;
- promovarea persoanei cu dizabilități ca subiect principal al politicilor sociale, autor al propriei integrări, participant activ în procesul de luare a deciziilor care îl privesc în mod direct;
- adoptarea unei legislații civile, economice și sociale în conformitate cu normele europene, în scopul integrării depline a persoanei cu dizabilități în societatea românească, cu drepturi, obligații și șanse egale, ca toți cetățenii țării;
- participarea la monitorizarea aplicării legislației și strategiilor în domeniu;
- transformarea societății într-o societate universal accesibilă pentru toți prin: accesibilizarea mediului fizic și educațional, a locurilor de muncă, a transportului și a noilor tehnologii, asigurarea accesului la informație, cultură și timp liber, sport, servicii sociale și de sănătate etc;
- colaborarea cu instituții publice sau private, cu organizații din țară și din străinătate, în probleme de interes comun.
- îndeplinirea obligațiilor ce revin CNDR ca membru al European Disability Forum (EDF)

Obiectivele stabilite au fost structurate în patru direcții de acțiune cu activitățile aferente, așa cum se regăsesc și în Programul de activitate pentru anul 2022, propus și aprobat.

3. Direcții de acțiune

3.1. Informare și conștientizare privind problematica persoanelor cu dizabilități și drepturile lor

3.2. Monitorizarea aplicării legislației și a strategiilor în domeniu

3.3. Advocacy – proces de influență a politicilor publice cu scopul îmbunătățirii calității vieții persoanelor cu dizabilități

3.4. Participare prin calitatea de membru al European Disability Forum

Pentru realizarea obiectivelor și a direcțiilor de acțiune s-a avut în vedere respectarea Programului de activități pentru 2023, alcătuit pe baza propunerilor organizațiilor membre, precum și a recomandărilor forurilor europene și internaționale care activează în domeniul dizabilității, precum și a principiilor cuprinse în documente programatice.

Activitățile Consiliului Național al Dizabilității din România au fost completate cu aprobarea membrilor AG a CNDR, cu:

➤ **Proiectul „Criza din Ucraina: Soluții incluzive și recuperare pentru persoanele cu dizabilități”** (compus din două părți), cu asistență financiară din partea ONG-ului Christian Blind Mission (CBM) și a European Disability Forum (EDF) (Forumului European al Dizabilității):

- **Faza I** dedicată exclusiv ajutorului umanitar pentru persoanele cu dizabilități refugiate în România din cauza războiului din Ucraina, valoarea: 50 mii euro. **Perioada desfășurării mai-august 2022.** Prin finanțarea acordată CNDR, CBM și EDF s-au asigurat că persoanele cu dizabilități și organizațiile reprezentative ale acestora sunt sprijinite pentru a oferi suport refugiaților din Ucraina, persoane cu dizabilități și familiile acestora.

Consiliul Național al Dizabilității din România, ca urmare a implementării acestui proiect, a susținut acoperirea costurilor pentru nevoi de bază zilnice: hrană, apă, locuință, educație și siguranță ale persoanelor cu dizabilități și ale familiilor acestora, refugiate din Ucraina.

- **Faza a II a, perioada de implementare septembrie 2022– 31martie 2023**, valoarea: 100.000 de euro. Cu ajutorul acestui grant, Consiliul Național al Dizabilității din România a avut în vedere nevoile tuturor persoanelor cu dizabilități, în colaborare cu organizațiile reprezentative ale acestora, și a desfășurat activități de advocacy pentru incluziunea persoanelor cu dizabilități, care se confruntă cu dificultăți tot mai mari, în special de ordin material, în contextul crizei cauzate și de războiul din vecinătate. De asemenea, CNDR a desfășurat activități pentru consolidarea capacității organizaționale pe termen lung.

În România, programul a sprijinit Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) să își dezvolte resursele pentru a sprijini mai bine persoanele cu dizabilități din întreaga țară prin modernizarea sistemelor de comunicare, prin asigurarea de asistență tehnică în evaluarea legilor și politicilor naționale, instruire privind metodele de finanțare și advocacy la nivelul UE, precum și prin crearea de oportunități de implicare a tinerilor.

În același timp, CNDR a sprijinit persoanele cu dizabilități refugiate din Ucraina, beneficiare ale mecanismului de protecție temporară instituit de Comisia Europeană, pledând pentru un proces mai accesibil de obținere a beneficiilor sociale pentru acestea

Proiectul ASCEND 2, inițiat și susținut tehnic de către Forumul European al Dizabilității (EDF), cu suport financiar de la Citi Foundation, focalizat pe întărirea capacității asociațiilor persoanelor cu dizabilități din Europa Centrală și de Est, implementat în cinci țări: Bulgaria, Republica Cehă, România, Slovacia și Ungaria. La noi în țară, proiectul ASCEND a fost desfășurat de Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR).

Proiectul s-a derulat în perioada 01 martie 2023 – 15 decembrie 2023, având un buget alocat de 20000 de euro.

Principalele trei direcții ale proiectului ASCEND au fost:

1. Inițierea și consolidarea unei mișcări de tineret, promovând dezvoltarea leadership-ului și a oportunităților pentru tineret.
 2. Îmbunătățirea modului de comunicare al membrilor EDF din Europa Centrală și de Est cu proprii membri și cu părțile interesate.
 3. Extinderea competențelor și a implicării în politicile și programele UE și internaționale.
- Faza a doua, care a început la întâi aprilie și s-a desfășurat pe parcursul anului 2023, a accentuat participarea activă a tinerilor cu dizabilități în apărarea drepturilor proprii, accesul la educație, formare profesională și oportunități de angajare.

Decizia de a dezvolta o platformă online (poate fi vizionată aici: <https://tineret.fcndr.ro/> sau cu acces din site-ul CNDR: <https://www.fcndr.ro/>) pentru tineret în cadrul proiectului ASCEND derivă din mai multe considerente strategice și obiective, având la bază angajamentul constant față de îmbunătățirea calității vieții și a participării active a tinerilor cu dizabilități în societate. Justificarea acestei inițiative cuprinde următoarele aspecte esențiale:

- Alinierea cu strategia CNDR de tineret: Crearea platformei online este în deplină concordanță cu strategia Consiliului Național al Dizabilității din România (CNDR) de a sprijini tineretul prin facilitarea accesului la informație, educație și formare profesională, urmărind integrarea și participarea efectivă a tinerilor cu dizabilități în toate sferile vieții sociale.
- Încurajarea implicării tinerilor cu dizabilități: Platforma servește ca un catalizator pentru atragerea tinerilor cu dizabilități către mișcarea pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, oferindu-le oportunități de a se implica în activități de advocacy, campanii de conștientizare și inițiative de schimbare socială.
- Facilitarea învățării și a formării profesionale: Oferind acces la cursuri online, ateliere și seminarii de formare, platforma devine un instrument esențial în educația și dezvoltarea profesională continuă a tinerilor cu dizabilități, adaptat nevoilor și ritmului fiecăruia.
- Crearea unui spațiu de discuție liberă: Prin forumurile de discuții și grupurile de suport, platforma asigură un mediu sigur unde tinerii cu dizabilități pot comunica, împărtăși experiențe și găsi soluții la provocările comune, promovând astfel incluziunea și solidaritatea.
- Formarea unei comunități a tinerilor cu dizabilități: Platforma online contribuie la crearea și consolidarea unei comunități puternice a tinerilor cu dizabilități, stimulând colaborarea, sprijinul reciproc și dezvoltarea unei identități comune în lupta pentru drepturi egale.
- Construirea unei baze de date cu potențiali tineri cu dizabilități: Aceasta va funcționa ca o resursă valoroasă pentru identificarea și mobilizarea tinerilor cu dizabilități interesați de diverse oportunități educaționale, profesionale și de voluntariat, facilitând astfel conectarea lor cu diversele inițiative și programe disponibile.

În plus față de motivele menționate, platforma online are și alte scopuri strategice esențiale, precum:

- Diseminarea rapidă și eficientă a informațiilor: Prin secțiunile dedicate de știri și noutăți, platforma permite diseminarea rapidă a informațiilor relevante, cum ar fi legislație nouă, oportunități de finanțare, evenimente și inițiative de interes pentru comunitatea tinerilor cu dizabilități.

- Fundament pentru inițiative viitoare: Platforma online concepută în cadrul proiectului ASCEND poate servi drept bază solidă și infrastructură pregătită pentru desfășurarea unor noi proiecte și inițiative care vizează tinerii cu dizabilități. Prin centralizarea resurselor, experienței și a comunității, platforma facilitează lansarea rapidă și eficientă a viitoarelor programe, extinzându-și astfel impactul și ajungând la un număr și mai mare de beneficiari. Aceasta nu numai că optimizează resursele disponibile, dar și încurajează inovația și colaborarea între diverse organizații și stakeholderi interesați de îmbunătățirea calității vieții tinerilor cu dizabilități.

- Instrument de advocacy direct: Platforma online dezvoltată în cadrul proiectului ASCEND oferă tinerilor cu dizabilități un canal direct și eficient de a-și expune problemele, provocările și nevoile cu care se confruntă. Acest mediu digital le permite să își împărtășească experiențele personale și să atragă atenția asupra aspectelor specifice care necesită intervenție și suport. Prin facilitarea unui dialog deschis între tineri, organizații, decidenți politici și publicul larg, platforma devine un vehicul puternic de advocacy, stimulând schimbări legislative și sociale menite să îmbunătățească accesibilitatea, incluziunea și drepturile persoanelor cu dizabilități. Această abordare democratizează procesul de advocacy, dând voce nevoilor reale ale tinerilor și facilitând crearea de politici publice și practici mai bine aliniată la acestea.

În cadrul celei de-a doua faze a proiectului ASCEND, desfășurată de-a lungul anului 2023, s-au întreprins mai multe acțiuni, menite să sprijine și să promoveze dezvoltarea tinerilor cu dizabilități, consolidând, totodată, capacitățile organizațiilor implicate. Acțiunile desfășurate includ:

- Identificarea nevoilor tinerilor cu dizabilități: Prin cercetare și consultări directe, am reușit să cartografiem nevoile specifice ale tinerilor cu dizabilități, punând un accent deosebit pe accesibilitate, incluziune și egalitate de șanse. Această inițiativă a fost esențială pentru orientarea corectă a eforturilor și a resurselor noastre.
- Dezvoltarea unui portal dedicat tinerilor cu dizabilități: Am identificat soluții tehnice accesibile pentru crearea unui portal online adaptat nevoilor tinerilor cu dizabilități. Acest portal include:
 - un modul de management al învățării, oferind cursuri accesibile și adaptate nevoilor specifice ale tinerilor cu dizabilități, facilitând astfel procesul lor educațional și de dezvoltare profesională.
 - un forum de discuții, conceput ca un spațiu sigur unde tinerii cu dizabilități pot schimba impresii, adresa întrebări și împărtăși experiențe, sprijinind astfel comunitatea și sentimentul de apartenență.
 - o secțiune de știri, noutăți și oportunități, actualizată regulat cu informații relevante și resurse utile pentru tinerii cu dizabilități, încurajându-i să rămână informați și activi în comunitatea lor și dincolo de aceasta.

- un newsletter periodic, care diseminează informații, știri și oportunități specifice, menit să țină tinerii cu dizabilități la curent cu cele mai recente dezvoltări și să-i încurajeze în demersurile lor.
- Discuții cu tineri cu dizabilități: Am organizat mai multe sesiuni de dialog, pentru a înțelege mai bine experiențele și aspirațiile lor. Aceste interacțiuni au furnizat feedback valoros pentru îmbunătățirea inițiativelor noastre și au contribuit la dezvoltarea unui nucleu al unei comunități mai unite și mai puternice.
- Implicarea tinerilor cu dizabilități: în toate aspectele care au ținut de proiect am căutat să implicăm tineri cu dizabilități pe toate palierele. De la scrierea proiectului, la implementare și raportare, chiar și programatorii care au lucrat la proiect au fost, cu toții, tineri cu dizabilități, conform motto-ului „Nimic despre noi, fără noi!”

Chiar dacă oficial proiectul ASCEND s-a încheiat la sfârșitul lunii decembrie 2023, angajamentul și dedicarea noastră față de cauza tinerilor cu dizabilități persistă. În acest spirit, planificăm să continuăm dezvoltarea și îmbogățirea platformei online, instrument ce a devenit un pilon central al proiectului. Deja, avem persoane interesate să susțină și să contribuie la expansiunea acestui proiect. Printre activitățile pe care le propunem pentru viitor, sub rezerva identificării surselor de finanțare necesare, se numără următoarele inițiative:

- Extinderea și diversificarea cursurilor online disponibile: Vrem să oferim o gamă și mai largă de materiale educaționale și cursuri de formare profesională, acoperind domenii noi și relevante pentru piața muncii, cu scopul de a crește competențele și șansele de angajare ale tinerilor cu dizabilități.
- Dezvoltarea unor module interactive și gamificate: Introducerea de elemente interactive și jocuri educaționale pentru a face învățarea mai captivantă și mai accesibilă, încurajând participarea activă a tinerilor și facilitând asimilarea cunoștințelor.
- Îmbunătățirea accesibilității platformei: Continuarea lucrului la optimizarea accesibilității platformei pentru toate tipurile de dizabilități, inclusiv prin implementarea tehnologiilor asistive avansate și asigurarea conformității cu standardele internaționale de accesibilitate web.
- Crearea de parteneriate pentru programe de mentorat și internship: Stabilirea de colaborări cu companii și organizații din diverse sectoare pentru a oferi tinerilor cu dizabilități oportunități de mentorat și stagii practice, care să le faciliteze tranziția de la educație la angajare.
- Lansarea de campanii de conștientizare și advocacy: Organizarea de campanii pentru a crește gradul de conștientizare privind drepturile și potențialul tinerilor cu dizabilități, precum și pentru a promova schimbări legislative și de politică publică în favoarea acestora.
- Implementarea de instrumente pentru monitorizarea progresului și feedback: Dezvoltarea unor sisteme prin care tinerii să poată monitoriza propriul progres educațional și profesional și să ofere feedback în timp real despre cursuri și alte resurse oferite pe platformă.
- Conferințe și simpozioane tematice: Organizarea de conferințe și simpozioane la nivel național și internațional, pentru a aduce în discuție provocările cu care se confruntă tinerii cu dizabilități și pentru a împărtăși bune practici și strategii de succes în sprijinirea acestora.

- Programe de schimb cultural și educațional: Inițierea unor programe de schimb cultural și educațional pentru tinerii cu dizabilități, pentru a le oferi posibilitatea de a explora noi culturi, de a învăța limbi străine și de a dezvolta o perspectivă globală asupra vieții și a provocărilor sociale.

➤ **Proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE” este implementat de Consiliul Național al Dizabilității din România cu suportul tehnic al Forumului European al Dizabilității și finanțat de Uniunea Europeană. Proiectul are o durată de 18 luni, a început la 1/01/2023 și se încheie la 30/06/2024. Buget alocat: 3700 de euro.**

Printre documentele care au fost luate în considerare pentru alcătuirea programului de activități pentru anul 2023 se numără:

❖ Statut CNDR – obiectivele statutare privind:

- sensibilizarea societății, în vederea schimbării politicilor, practicilor și a atitudinilor existente față de dizabilitate
- promovarea persoanei cu dizabilități
- adoptarea unei legislații civile, economice și sociale în conformitate cu normele europene
- monitorizarea aplicării legislației și a strategiilor în domeniu
- transformarea societății într-o societate universal accesibilă pentru toți
- principiile prevăzute în Art. 9 din Statut:
 - garantarea participării depline, cu drepturi, obligații și șanse egale a persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții;
 - promovarea unei societăți în care persoanele cu dizabilități să-și găsească locul în mod firesc;

❖ Prevederile Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificate de România prin Legea nr. 221/2010.

❖ „Diagnoza situației persoanelor cu dizabilități în România”, produsă în cadrul Acordului privind Serviciile de Asistență Tehnică Rambursabile cu privire la „Consolidarea mecanismului de coordonare aferent implementării Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD)”.

❖ Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027.

❖ Planul de implementare a Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități, 2021-2027.

- ❖ Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021-2027 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia.
- ❖ Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2021-2027 a Planul de acțiune pentru perioada 2021-2027.
- ❖ Strategia Națională de Sănătate 2021-2027.
- ❖ Strategia europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030.
- ❖ Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (actualizată și republicată).
- ❖ Constituția României.
- ❖ Prevederile legale privind nediscriminarea, egalitatea de șanse și egalitatea între bărbați și femei.
- ❖ Statutul de membru al EDF și colaborarea cu acesta.
- ❖ Prevederile legale referitoare la finanțarea CNDR (Ordinul nr. 399/2013 + HG nr. 268/2007; HG nr. 1147/2012).

Activitățile desfășurate în anul 2023, cuprinse în direcțiile de acțiune menționate mai sus, au fost structurate astfel:

- activități specifice de interes general cu caracter permanent;
- activități specifice de interes general de tip eveniment, cu caracter ocazional, cu finanțare externă
- activități neincluse în Programul de activitate propus pentru anul 2022 prin participarea la diverse evenimente, ca urmare a unor invitații primite, prin videoconferințe și /sau cu participare fizică.

3. Direcții de acțiune și activități

3.1. Direcția de acțiune: informare, conștientizare, consiliere și consultarea în problematica persoanelor cu dizabilități și drepturile lor.

Obiectiv: Actualizarea continuă a informației privind domeniul dizabilității, creșterea gradului de conștientizare în societate în legătură cu persoanele cu dizabilități, promovarea respectării drepturilor și a demnității acestora, promovarea recunoașterii capacităților și a contribuțiilor persoanelor cu dizabilități. Siguranța că persoanele cu dizabilități își pot exercita dreptul la libertatea de expresie și opinie, inclusiv libertatea de a căuta, primi și împărtăși informații și idei, în condiții de egalitate cu ceilalți, prin: furnizarea informațiilor destinate publicului larg și către persoanele cu dizabilități, în formate accesibile diverselor tipuri de dizabilități, la timp și fără

costuri.

Atitudinile și indiferența duc adesea la excluderea persoanelor cu dizabilități din societate și la izolare socială. Acestea se confruntă cu multiple forme de discriminare și li se refuză drepturi egale la multe aspecte fundamentale ale vieții, inclusiv accesul la o educație de calitate, câștigarea existenței, întemeierea unei familii și chiar luarea unor decizii independente cu privire la propria lor viață.

Prin redactarea materialelor din Jurnal Social, CNDR oferă persoanelor cu dizabilități ocazia de a evidenția problemele actuale relevante pentru mișcarea persoanelor cu dizabilități, de a face cunoscute demersurile CNDR în vederea promovării și protejării drepturilor persoanelor cu dizabilități prevăzute de legislația națională, rezultatele monitorizării implementării Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ale strategiilor naționale și de a prezenta oportunități de educație, sănătate, muncă, participare la viața publică și timp liber pentru toate persoanele cu dizabilități din România.

Grup țintă: persoane cu dizabilități, familiile sau membrii familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanții legali, reprezentanți ai autorităților publice și locale, reprezentanți mass-media, specialiști din diferite domenii conexe etc.

3.1.1. Activități specifice de interes general cu caracter permanent

Jurnal social, publicație online

Descriere: Jurnalul social, publicație online, apare, în general, în fiecare zi lucrătoare și cuprinde știri cu privire la domeniul dizabilității, legislație, informații diverse, exemple de bună practică etc.

Motivație: persoanele cu dizabilități, familiile sau membrii familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanții legali au nevoie de actualizarea continuă a informațiilor de ordin legislativ și administrativ, de informații utile (proiecte în curs de desfășurare, acțiuni destinate lor) și/sau exemple de bună practică etc.

Rezultate așteptate:

- prin promovarea programelor de informare crește gradul de conștientizare a societății cu privire la problemele persoanelor cu dizabilități, promovarea respectării drepturilor acestora;
- prin prezentarea performanțelor academice, sportive, artistice etc. ale unor persoane cu dizabilități sunt motivate și alte persoane cu dizabilități să performeze în domenii similare;
- informarea periodică a persoanelor cu dizabilități, a familiilor sau a membrilor familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, a reprezentanților legali;
- încurajarea persoanelor cu dizabilități să participe la viața publică;
- informarea directă a instituțiilor publice cu privire la încălcarea unor drepturi;

- publicarea exemplor de bune practici etc.

Consiliere și consultarea persoanelor cu dizabilități

Descriere: Activitatea constă în acțiuni de consiliere și consultare a persoanelor cu dizabilități sau a reprezentanților acestora cu privire la respectarea sau încălcarea drepturilor, propuneri cu privire la îmbunătățirea legislației din domeniul dizabilității:

- prin diferite mijloace de comunicare: telefonic, mijloace de comunicare online (site-ul CNDR, email CNDR, Facebook CNDR, publicația CNDR – Jurnal Social),
- întâlniri de lucru cu persoane cu dizabilități și cu organizații ale acestora, cu participarea unor reprezentanți ale autorităților centrale și locale.

Motivație: persoanele cu dizabilități se confruntă cu situații de încălcare a drepturilor lor și caută consiliere în vederea rezolvării problemelor.

Rezultate așteptate:

- persoanele cu dizabilități află ce demersuri pot face pentru rezolvarea problemelor, sunt îndrumate pas cu pas;
- persoanele cu dizabilități și familiile acestora pot beneficia de sprijin din partea CNDR în demersuri, când situația o impune (adrese oficiale către instituțiile publice, Parlament, Guvern etc.).

3.1.2 Activități specifice de interes general de tip eveniment, cu caracter ocazional, cu finanțare externă

Consiliul Național al Dizabilității din România a continuat, până în data de 31 martie 2023, seria de activități, evenimente care au respectat cerințele proiectului „Criza din Ucraina: Soluții incluzive și recuperare pentru persoanele cu dizabilități” partea II-a, cu asistență financiară din partea ONG-ului Christian Blind Mission (CBM) și a European Disability Forum (EDF) (*Forumului European al Dizabilității*).

Faza a 2-a a proiectului „Criza din Ucraina: Soluții incluzive și recuperare pentru persoanele cu dizabilități, cu perioada de implementare septembrie 2022– 31 martie 2023, a avut o valoare de 100.000 de euro. Cu ajutorul acestui grant, Consiliul Național al Dizabilității din România a abordat nevoile tuturor persoanelor cu dizabilități, în colaborare cu organizațiile reprezentative ale acestora, a desfășurat activități de advocacy pentru incluziunea persoanelor cu dizabilități, care se confruntă cu dificultăți tot mai mari, în special de ordin material, în contextul crizei cauzate de războiul din vecinătate. De asemenea, CNDR a desfășurat activități pentru consolidarea capacității organizaționale pe termen lung.

În același timp, CNDR a sprijinit persoanele cu dizabilități refugiate din Ucraina, beneficiare ale mecanismului de protecție temporară instituit de Comisia Europeană, pledând pentru un proces mai accesibil de obținere a beneficiilor sociale pentru acestea.

Motivație

Colectarea de informații cu privire la nevoile persoanelor cu dizabilități direct de la aceștia, necesare demersurilor inițiate de CNDR la nivelul instituțiilor publice, Guvernului și Parlamentului în vederea depunerii de eforturi comune pentru sprijinirea creșterii calității vieții persoanelor cu dizabilități (acordarea drepturilor asistențelor personale, completarea listei dispozitivelor medicale subvenționate, asigurarea accesului la educație, accesibilizarea locurilor de muncă, asigurarea accesului la servicii sociale și de sănătate, locuire etc);

Descriere

Această fază a proiectului a fost destinată întâlnirilor de lucru cu membri ai ONG-urilor, unde aceștia au vorbit deschis despre problemele pe care le întâmpină, despre traiul în societate.

Unul dintre principiile afirmate în Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027, inclus la solicitarea expresă a organizațiilor din domeniul dizabilității, este Consultarea și implicarea persoanelor cu dizabilități, a reprezentanților și a organizațiilor lor, în acord cu principiul „Nimic pentru noi, fără noi!”. Cei care pot vorbi în baza propriilor experiențe, despre nevoi, stereotipuri, prejudecăți și practici discriminatorii, în diverse domenii, sunt persoanele cu dizabilități, de aceea este important să fie consultate.

Grup țintă: instituții și autorități implicate în implementarea obligațiilor asumate de România prin ratificarea Convenției, persoane cu dizabilități, familiile care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanții legali, reprezentanți ai autorităților publice locale, reprezentanți mass-media, specialiști etc.

✓ În data de **23 ianuarie 2023**, **Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR)** a organizat o **întâlnire de lucru cu Federația Sindrom Down din România**. Pentru CNDR, această **întâlnire**, care a avut loc la **Fitoceainăria SanThé**, este **începutul unei colaborări cu Federația Sindrom Down din România**. La **întâlnire au participat 30 de persoane**.

Discuțiile s-au axat pe nevoile specifice persoanelor diagnosticate cu sindrom Down. Părinții acestor copii au scos în evidență inechități legislative. De asemenea, aceștia au povestit că tinerii diagnosticați cu sindrom Down se confruntă cu atitudini disprețuitoare în spațiul public, iar ei nu pot distinge aceste comportamente. În mare majoritate ei sunt dependenți de asistentul personal. La fel ca alte persoane cu dizabilități, și tinerii cu sindrom Down se confruntă cu lipsa accesului la muncă, dată fiind dizabilitatea specifică, ei au nevoie de locuri de muncă asistate.

Persoanele care suferă de sindrom Down sunt diferite ca trăsături fizice, dar au aceleași dorințe și speranțe precum ceilalți: dorința de a fi acceptați, de a fi utili și de a fi iubiți. De asemenea, ei au diverse abilități pe care le pot dezvolta dacă li se acordă încredere. Spre exemplu, ei practică sport, dans, interpretează muzică, iar părinții lor îi susțin în aceste activități.

Doamna Georgeta Bucur, președinta Asociației Down Plus București și a Federației Sindrom Down din România, precum și mama unui copil cu sindrom Down, a ales să vadă abilitatea în dizabilitate și potențialul în fiecare persoană cu handicap. Astfel, a reușit să deschidă o cearărie unde cei care

suferă de sindrom Down pot munci și oferi societății ceva din ceea ce știu ei să facă. Este vorba despre Fitoceainăria SanThé, prima ceainărie din România, în care servesc tineri cu sindrom Down.

➤ **Întâlnire CNDR cu refugiații ucraineni găzduiți în Centrul de găzduire Edmond Nicolau în data de 27.01.2023**

Aici am întâlnit ucrainieni care au împărtășit din experiența trăită în zilele de groază ale războiului și nevoile de adaptare în România.

- Aliona de 50 de ani, diagnosticată cu sindrom Down. S-a refugiat în România, împreună cu mama ei, în luna aprilie, anul trecut. Sunt din Nikolaev, Ucraina. Mama Alionei, în vârstă de 67 de ani, ne povestește că în România a beneficiat de tratament oncologic, este aproape de finalul ședințelor de chimioterapie. Și-a găsit liniștea și beneficiază de îngrijire din partea personalului din Centrul de găzduire organizat în cadrul Colegiului Tehnic Edmond Nicolau, din sectorul 2. Sunt fericite pentru că se au una pe cealaltă, iar Alionei îi este bine, pentru că mama ei este bine. Deși slăbită în urma tratamentului, mama Alionei îi oferă fiicei mângâierile și tandrețea de care are nevoie, iar ea îi răspunde la fel. Este un tablou înduioșător, în care personajele par cuprinse de speranță.

- Valentina de 64 de ani, suferă de diabet și alte afecțiuni provocate de diabet. A venit din Herson, în urmă cu o lună. Sunt singurele cuvinte pe care a reușit să le rostească fără să plângă. Durerea ei este cruntă, fiul i-a murit în război, iar nora ei și cei doi nepoți sunt dați dispăruți. Valentina plânge, ceilalți participanți încep și ei să plângă, noi facem la fel. Îi vorbim Valentinei despre Crucea Roșie și despre faptul că ei pot ajuta la găsirea nurorii sale și a nepoților, iar Valentina ne povestește că deja a vizitat-o la Centru cineva de la Crucea Roșie și continuă să plângă sfâșietor.

- Un cuplu de vârstnici, o persoană cu dizabilități îngrijorată că-i expiră actele de protecție temporară, mămică.

- Copiii așteptau să intre la cursuri online în sala în care noi ne-am întâlnit cu grupul de conaționali ai lor.

- Am vizitat Centrul de găzduire organizat în cadrul Colegiului Tehnic Edmond Nicolau, din sectorul 2. Este curat, frumos mobilat, încălzit. Ei păstrează curetenia și menționează că sunt recunoscători României pentru tot ce primesc.

➤ **Întâlnire de lucru CNDR – UNOPA**

În data de 24 februarie 2023, reprezentanții Consiliului Național al Dizabilității din România și reprezentanții Uniunii Naționale a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA (UNOPA) au avut o întâlnire de lucru în care au analizat perspectiva colaborării în proiecte care vizează educația, sănătatea, munca și îngrijirea paliativă.

La eveniment au participat 20 de persoane.

„Uniunea Națională a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA a fost înființată în anul 2000, la Giurgiu. Pe atunci, existau câteva organizații ale părinților de copii seropozitivi și o singură organizație a persoanelor adulte cu HIV/SIDA. Pentru că era nevoie de o voce comună, mult mai sonoră, care să fie auzită în sfârșit de către autorități, UNOPA s-a dovedit a fi soluția.

*Cred că este o formă de organizare unică în rândul asociațiilor de pacienți din România și s-a dovedit a fi una de succes de-a lungul a mai bine de două decenii”, a explicat **Cristian Roșu – președintele Uniunii Naționale a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA (UNOPA) și al Asociației „Noi și ceilalți”.***

În discuție a fost adusă problema asigurării continuității tratamentului antiretroviral fără de care, uneori chiar și în cazul unei scurte întreruperi, HIV se transformă în SIDA.

„Sincopele în asigurarea tratamentului antiretroviral reprezintă o mare amenințare pentru evoluția stării de sănătate și, de fapt, pentru supraviețuirea unei persoane seropozitive HIV. Dacă în urmă cu cinci-șase ani, au fost perioade în care medicamentele antiretrovirale nu s-au găsit, spre disperarea celor care aveau nevoie vitală de acestea, și din această cauză s-au înregistrat numeroase decese, în prezent putem spune că situația este ceva mai bună, dar și acum se mai întâmplă să fie distribuite cu târâita. Una dintre cauze, problematică nu doar pentru noi, ci pentru absolut toți bolnavii cronic, o reprezintă exportul paralel de medicamente, din păcate permis prin lege. O altă cauză este bugetarea programului nostru de sănătate. Mai ales spre final de an, pacienții seropozitivi sunt chemați pentru a primi tratament, de exemplu, pentru doar trei zile. Nu este ușor nici pentru cei care locuiesc în orașul-reședință de județ unde sunt chemați să-și ia medicamentele, dar mulți sunt din alte localități, chiar și de la sute de kilometri, și imaginați-vă cum este să străbați atâta drum la fiecare câteva zile și să stai la o ditamai coada așteptând să-ți vină rândul pentru cele trei-patru tablete. La început exista un singur tratament, cu medicamentul AZT, dar pe măsură ce au trecut anii, au apărut molecule tot mai complexe, mai eficiente și mai scumpe. În aceste condiții, bugetul pentru programul nostru de sănătate ar trebui dimensionat corespunzător pentru fiecare an, dar nu se respectă această necesitate. Bugetul destinat medicației antiretrovirale pentru 2023 este cât cel din 2021, când era pandemie, când toți medicii infecționiști erau mobilizați pentru cazurile de Covid și nu se mai puteau ocupa și de noi. Un pacient seropozitiv aflat în eșec terapeutic (rezistență instalată la tratamentul anterior) are nevoie de medicamente mai scumpe. Apoi, anual se înregistrează 500-600 de cazuri noi. În aceste condiții, un buget care acoperă doar 90% din necesarul de medicație, va lăsa fără tratament și monitorizare (clinică și paraclinică) doi din 10 pacienți. Dacă se cunoaște precis necesarul, noi având cea mai precisă bază de date a pacienților, de ce trebuie să așteptăm cu mari emoții, an de an, rectificarea de buget?! Este o nedorită tradiție ca toamna tratamentul să ne fie acordat fracționat, săptămânal sau chiar la trei zile, cum s-a întâmplat la Constanța și la Galați”, afirmă președintele UNOPA.

➤ Conferință – Reducerea Riscului de Dezastre

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) a organizat Conferința Reducerea Riscului de Dezastre, luni, 27 martie 2023, la Hotel My Continental, sala Enescu A.

La conferință au participat 65 de persoane: domnul Raed Arafat, Secretar de Stat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne; doamna Adela Crăciun, vicepreședinta Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități; reprezentanți ai Direcției Generale pentru Protecție Civilă din cadrul Ministerului Afacerilor Interne; reprezentanți ai organizațiilor persoanelor cu dizabilități (Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România, Asociația Distroficilor Muscular din România, Asociația Nevăzătorilor din România, Asociația de Sprijin a Copiilor Handicapați din România, Federația Sindrom Down din România, Asociația Down Plus

București, Asociația „DANROM” Făurei, Asociația Hoffnung, Asociația Be a butterfly, Asociația pentru Instruire în Situații de Urgență – UVSAR Galați, Asociația Help Autism, Asociația pentru Matei); reprezentanți ai școlilor speciale (Școala gimnazială specială nr. 5, Școala gimnazială specială nr. 8, Școala gimnazială specială nr. 11, Centrul de educație incluzivă nr. 1, Școala gimnazială specială Sf. Nicolae, Școala gimnazială specială pentru surzi nr. 1, Liceul tehnic special nr. 3, Școala gimnazială specială nr. 2, Școala specială pentru deficienți de vedere, Școala profesională specială nr. 3) și ai Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (din partea tuturor sectoarelor).

Invitatul special a fost **Milos Gudic** – responsabil programe în cadrul Biroului Națiunilor Unite pentru Reducerea Riscului de Dezastre din Bruxelles, care a prezentat Cadrul de Acțiune de la Sendai privind Reducerea Riscurilor de dezastre.

Cadrul Sendai pentru Reducerea Riscului Dezastrelor (Cadrul Sendai) este primul dintre acordurile globale adoptate în 2015 care oferă o agendă comună pentru toate țările ONU pentru reducerea riscurilor de dezastru, cu accent pe înțelegerea și prevenirea creării riscurilor, cu șapte obiective și patru priorități de acțiune. Acesta a fost aprobat de Adunarea Generală a ONU în urma celei de-a treia Conferințe mondiale a ONU privind reducerea riscurilor de dezastru (WCDRR) din 2015.

Reziliența, definită de Cadrul de la Sendai, reprezintă capacitatea unui sistem, a unei comunități sau a unei societăți expuse la pericole, de a rezista, absorbi, de a se acomoda, adapta, transforma și a se recupera de pe urma efectelor unui dezastru în timp util și eficient, inclusiv prin păstrarea și restabilirea structurilor și a funcțiilor esențiale de bază prin gestionarea riscurilor.

„Creșterea gradului de siguranță în rândul cetățenilor a reprezentat dintotdeauna o prioritate a Departamentului pentru Situații de Urgență.

Prin acțiunile pe care le întreprindem, dorim să fim cât mai aproape de cetățeni și de nevoile acestora, astfel încât, împreună, să putem construi o societate rezilientă în fața dezastrelor sau a situațiilor de urgență.

În acest context, Departamentul pentru Situații de Urgență (DSU) dorește să fie în continuare alături de persoanele cu dizabilități. Suntem convinși de faptul că putem face mai multe lucruri pentru a reduce vulnerabilitățile persoanelor cu dizabilități în fața dezastrelor, iar un prim pas în acest sens va fi încheierea unui protocol de colaborare și constituirea unui grup de lucru între DSU și Consiliul Național al Dizabilității din România, cu scopul identificării acțiunilor și măsurilor adaptării sistemului național integrat de urgență, inclusiv la nevoile speciale ale comunității persoanelor cu dizabilități din România”, a declarat domnul Raed Arafat, Secretar de Stat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

În cadrul Conferinței, domnul Raed Arafat a prezentat Consolidarea Rezilienței în România.

Un punct important în prezentarea domniei sale a fost **Platforma Națională de Pregătire pentru Situații de Urgență – fiipregatit.ro**, lansată de către Departamentul pentru Situații de Urgență (DSU), în parteneriat cu Asociația CivicNet.

Managementul tipurilor de risc este defalcat pe mai multe domenii de activități importante: prevenire, pregătire, răspuns, evaluare/investigare și refacere/reabilitare.

Ne confruntăm cu toții cu situații de urgență de tot felul, atât pe plan internațional, cât și pe plan local. Informațiile legate de modul în care putem reacționa în situații limită ne pot salva viața.

Potrivit platformei, „Planul personal pentru situații de urgență este compus în principal din trei elemente de bază: Să fii informat din surse sigure (oficiale) și pregătit înainte de situație; Să știi ce trebuie să faci în timpul unei situații, să nu te panichezi, să acționezi rațional; Să urmezi recomandările oficiale, să știi cum poți să îi ajuți și să îi protejezi pe cei din jurul tău.” Platforma conține ghiduri cu informații legate de modul în care trebuie să acționăm și să ne comportăm înainte, în timpul și după diferite situații de urgență de amploare sau dezastru: accident nuclear, cutremur, inundație, avalanșă, ger, incendiu, furtună, alunecare de teren, violență domestică etc. DSU are deja o aplicație mobilă, disponibilă atât pe iOS, cât și pe Android, protocoale de colaborare cu mass-media pentru alertare în caz de urgențe majore, iar din 2018 a început să funcționeze și sistemul RO ALERT. Toate aceste sisteme sunt complementare și au rolul de a crea o societate mai rezilientă.”

„Măsurile de reducere a riscurilor de dezastru au rolul de a preveni pierderile umane și materiale în caz de dezastru. Este esențial ca cei care se ocupă de aceste măsuri să folosească experiența și expertiza persoanelor cu dizabilități, pentru că doar acestea dețin cunoștințe relevante ce pot contribui la dezvoltarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea planurilor de reducere a riscului care să aibă componentă incluzivă. Persoanele cu dizabilități ar putea înființa Unități protejate dedicate instruirii de reducere de riscuri de tip incluziv, contribuind astfel la reducerea riscurilor la care sunt expuse persoanele cu dizabilități în timpul dezastrurilor”, a declarat Adela Crăciun, vicepreședinta Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității, a prezentat situația persoanelor cu dizabilități din România, menționând rezultatele raportului privind *Diagnoza situației persoanelor cu dizabilități în România*, dar și situații concrete actuale și din timpul pandemiei de COVID 19.

„În cazul în care s-ar produce dezastru, multe persoane cu dizabilități ar putea fi victime, precum și membrii familiilor lor, care s-ar expune riscurilor încercând să le salveze. Cunoaștem toți gradul scăzut de accesibilitate a mediului fizic, informațional și comunicațional, ceea ce face ca riscul pentru persoanele cu dizabilități să fie ridicat.

Dacă facem un exercițiu de salvare în caz de dezastru, constatăm că multor persoane cu mobilitate redusă sau fără mobilitate le-ar fi imposibil să ajungă în adăposturi sau în locuri ferite de risc.

Spre regretul nostru, am trecut prin pandemia de COVID 19. În primul an a fost haos total. Atunci am descoperit că avem persoane cu dizabilități fără adăpost, persoane care se aflau la risc de deces din lipsă de hrană, după închiderea centrelor, persoane cu dizabilități lăsate pradă disperării, după ce unicul părinte era izolat”, a subliniat Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România.

Potrivit raportului privind *Diagnoza situației persoanelor cu dizabilități în România*, țara noastră are „un grad ridicat de vulnerabilitate la dezastre. [...]

Situațiile de risc colectiv posibile sunt variate, de la dezastre naturale (incendii, seisme, alunecări de teren, inundații etc.), până la riscuri de sănătate publică și conflicte armate. [...] **Marea majoritate a persoanelor cu limitări severe și o bună parte dintre persoanele cu unele limitări ar reuși cu dificultate sau nu ar reuși deloc pe cont propriu să ia măsuri în situații de risc și urgență, cum ar fi ieșirea din locuință sau din clădire, deplasarea până la un loc sigur sau apelarea serviciilor de urgență.** Cel mai scăzut nivel declarat de autonomie în situații de urgență se observă în cazul persoanele cu limitări severe: 44% nu ar reuși să evacueze locuința singure, 33% nu ar reuși să iasă singure din clădire și aceeași proporție nu ar reuși să ajungă într-un spațiu sigur din afara locuinței, în timp ce 30% nu ar reuși să apeleze serviciile de urgență pe cont propriu.

Persoanele cu dizabilități au mai puține resurse la care să apeleze pentru ajutor în asemenea situații, fie vecini, fie membri ai familiei. Astfel, 22% dintre persoanele cu limitări severe de activitate nu au un vecin la care pot apela într-o situație de urgență, față de 9% dintre cele fără limitări de activitate.”

➤ **Conferința Națională „CU NOI, NU PENTRU NOI!”**

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR), în parteneriat cu Federația Sindrom Down din România și Fundația Star of Hope, a organizat Conferința Națională „CU NOI, NU PENTRU NOI!”, 22 martie 2023. Evenimentul a avut loc la Biblioteca Națională a României, sala de conferințe „Mircea Eliade”.

Au participat 150 de persoane din toată țara: reprezentanți ai Guvernului – miniștri și secretari de stat, parlamentari, reprezentanți ai instituțiilor publice, ai Institutului Român pentru Drepturile Omului, ai organizațiilor persoanelor cu dizabilități, ai organizațiilor de părinți ai persoanelor cu dizabilități.

La conferință a onorat invitația și Excelența Sa, doamna ambasador al Regatului Suediei, Therese Hyden. Obiectivul principal al Conferinței Naționale „CU NOI, NU PENTRU NOI!” a fost lansarea Federației Sindrom Down din România printr-o analiză a nevoilor specifice de abilitare și de comunicare pe tot parcursul vieții persoanelor cu sindrom Down, cu identificarea provocărilor cu care se confruntă familiile acestora în acțiunile lor de construire a unor proiecte de viață sustenabile.

➤ **„Respect și echitabilitate. Prevenirea și combaterea diverselor forme de abuz psihic, emoțional sau fizic asupra persoanei cu dizabilitate”**

În data de 29 mai, în sala Belvedere a Hotelului Internațional, situat în str. Str. Cauzași, nr. 27, CNDR a organizat workshopul „Respect și echitabilitate. Prevenirea și combaterea diverselor forme de abuz psihic, emoțional sau fizic asupra persoanei cu dizabilitate”

Evenimentul, la care au fost prezenți 50 de persoane, a reunit reprezentanți ai asociațiilor și ai organizațiilor persoanelor cu dizabilități, precum și reprezentanți ai instituțiilor responsabile cu protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități și drepturile omului: Forumul European al Dizabilității (EDF); Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO); Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (ANPDPD); Asociația Distroficilor Muscular din România, Filiala București a Asociației Distroficilor Muscular, Asociația Ability Hub, Asociația Nevăzătorilor din România, Asociația Ridică-te și Umblă!, Coaliția Organizațiilor

Pacienților cu Afecțiuni Cronice, Asociația „*Mai puternici decât boala Parkinson*“, Asociația Învingătorii Sclerozei Multiple, Asociația „DANROM” Făurei, Asociația Down Plus București, Federația Sindrom Down din România, Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România, Asociația de Sprijin a Copiilor Handicapați Fizic – România.

Din partea EDF a participat *Phillipa Tucker*, coordonator pentru Europa Centrală și de Est în cadrul Forumului European al Dizabilității ca parte a unei vizite de monitorizare, autoarea declarației de mai jos:

„Am auzit și am învățat multe lucruri: Despre impactul cuvintelor violente asupra psihicului nostru, despre cum are loc discriminarea în contextul românesc pentru persoanele cu dizabilități, despre motivul pentru care agresiunea online este atât de răspândită, despre cum grupurile minoritare sunt adesea mai afectate, despre cum eugenica a fost folosită în trecut împotriva persoanelor cu dizabilități în România, cum litigiile pot și nu pot fi o opțiune pentru a opri agresiunea, despre limitările legii în prevenirea violenței, despre rolul instituțiilor democratice și ale Drepturile Omului în prevenirea violenței, despre cum discriminarea și agresiunea afectează diferit grupurile și despre formele de abuz care apar. Și nu am fost surprinsă.

Fie că este online sau în persoană, la copii, la femei sau la persoane cu dizabilități, la persoane LGBTIQ sau de culoare, există întotdeauna amenințarea violenței sau a agresiunii față de cei percepuți ca fiind diferiți. Această poveste este foarte veche și există peste tot și a existat întotdeauna.

Ceea ce s-a schimbat însă este că faptul că agresiunea online devine normă. Cumva, faptul de a fi online îi oferă agresorului un fel de adăpost perceput sau protecție împotriva represaliilor, iar agresiunea este neobișnuit de violentă și escaladează rapid.

De asemenea, discursul instigator la ură se răspândește mult mai rapid online și ajunge la un public larg într-un timp foarte scurt, fiind astfel un mod de normalizare a violenței și de desensibilizare a oamenilor față de încălcările drepturilor omului. Din acest motiv, trebuie abordat cât mai curând posibil. Atât în ceea ce privește ștergerea acestuia, cât și în ceea ce privește acordarea de asistență și sprijin persoanei căreia i se adresează.

Chiar și mici acte de agresiune pot lăsa urme psihologice asupra persoanelor vulnerabile, asupra unor persoane cu anumite dizabilități psiho-sociale și, în special, asupra copiilor. Agresiunea online poate fi la fel de problematică precum violența fizică, iar consilierea și sprijinul din partea experților și a colegilor ar trebui să facă parte din răspuns.”

Comportamentul nostru

Instinctul nostru este de a combate ura cu ura, dar cercetările arată că oamenii discriminează mai puțin când au mai mult contact cu persoanele pe care le discriminează. Integrarea oamenilor în toate aspectele, inclusiv în ceea ce privește dizabilitatea, expresia de gen, orientarea sexuală, rasa, religia

și toate celelalte moduri în care oamenii pot exista și există, este benefică pentru noi! Ne deschidem mințile, învățăm despre alte moduri de a fi și devenim mai puțin excluzivi față de ceilalți. Aceasta este vestea bună!

Așadar, deși discriminarea și agresiunea sunt vechi de când lumea, ceea ce este nou și interesant este faptul următor: Consiliul Național al Dizabilității din România este ancorat în realitatea cotidiană modernă și a adus subiectul în discuție. Și mai mult, au adus perspectiva istorică, domeniile juridice și de bunăstare mintală și comunitatea care trăiește această violență, toate împreună pentru o zi de învățare, de partajare și de înțelegere a opțiunilor și a soluțiilor disponibile mișcării aici, la București. Și din ceea ce am văzut și auzit în acea zi, agresiunea are acum un adversar redutabil care se va opune ei.

➤ **Drepturile mele ca persoană cu dizabilități în Uniunea Europeană**

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) crește gradul de conștientizare cu privire la importanța drepturilor persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană și a participării politice a acestora.

12 persoane cu dizabilități au fost instruite să devină factori de schimbare în cadrul cursului „Drepturile mele ca persoană cu dizabilități în Uniunea Europeană”, organizat de Consiliul Național al Dizabilității din România, în parteneriat cu European Disability Forum, joi, 10 august 2023.

Trainingul a fost asigurat de **Loredana Dicsi**, Internal Communication & Youth Coordinator EDF și **cofacilitator – Claudia Brătan**, director executiv al CNDR.

Dintre cei 12 cursanți, 11 sunt activiști pentru respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, membri sau președinți ai unor organizații cunoscute, iar o persoană este la început de drum în ceea ce privește promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Activitatea a făcut parte din Proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană.

„Consiliul Național al Dizabilității din România este apărător și promotor al drepturilor persoanelor cu dizabilități. Prin derularea proiectului „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană, ne angajăm să formăm agenți de schimbare, care, la rândul lor, vor promova drepturile pe care persoanele cu dizabilități le au în Uniunea Europeană.

Uniunea Europeană (UE) acordă o atenție deosebită protejării și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Aceste drepturi sunt recunoscute la nivel european și internațional și sunt în conformitate cu principiile de bază ale egalității și nediscriminării.

Politicile Uniunii Europene (UE) acoperă o gamă largă de domenii, reflectând diversele probleme și provocări cu care se confruntă statele membre și cetățenii acestora. Aceste politici sunt concepute pentru a promova obiective comune, a încuraja cooperarea și a garanta că UE funcționează ca o singură entitate în multe domenii.

Drepturile persoanelor cu dizabilități sunt protejate în mod extensiv la nivel internațional și european. În Uniunea Europeană (UE), aceste drepturi sunt reglementate de multe acte normative și tratate.

Drepturile persoanelor cu dizabilități, așa cum sunt garantate la nivel european și internațional, trebuie să fie transpuse în legi naționale ale statelor membre în Uniunea Europeană (UE) pentru a fi aplicate și respectate efectiv. Transpunerea implică adaptarea legislației naționale la standardele și obligațiile stabilite de tratatele internaționale și de legislația UE.

Adaptarea la directivele Uniunii Europene (UE) este un proces legal și administrativ prin care statele membre UE aliniază legislația națională cu prevederile unei directive.

Uniunea Europeană promovează valorile fundamentale ale drepturilor omului, ale demnității umane și ale egalității pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități.

Dintre valorile care ghidează politicile și acțiunile în ceea ce privește persoanele cu dizabilități, așa menționa: echitatea, incluziunea, respectul pentru diversitate, care ne arată recunoașterea faptului că fiecare persoană are propriile nevoi, experiențe și abilități unice, și că diversitatea în rândul persoanelor cu dizabilități trebuie să fie valorizată.

Statele membre se angajează să sprijine participarea activă a persoanelor cu dizabilități în procesele politice și în guvernare pentru a se asigura că interesele lor sunt reprezentate și luate în considerare în procesul de luare a deciziilor.

Participarea politică a persoanelor cu dizabilități este extrem de importantă în obținerea drepturilor cetățenești egale, este un pilon esențial al democrației și permite cetățenilor să-și facă cunoscute viziunile și să aibă un rol în modelarea politicii publice. O modalitate comună de participare politică este votul, iar persoanele cu dizabilități militează continuu pentru accesibilitatea la vot”, afirmă Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România.

Lista și opinii ale cursanților se găsesc pe site-ul CNDR (www.fcndr.ro)

➤ **Întâlnirea factorilor de schimbare cu tinerii din ASCHFR Filiala București**

În data de 21 septembrie 2023, Daniela Tontsch, Elena Năstase și Mihai Bursuc, agenți de schimbare formați în cadrul proiectului „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană și desfășurat de Consiliul Național al Dizabilității, s-au întâlnit cu tinerii din ASCHFR Filiala București. Activitatea a cuprins sesiuni de informare cu

privire la drepturile persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană, mentorat în domeniul educației și al muncii. La eveniment au participat 24 de persoane.

Activitatea a făcut parte din Proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană.

➤ **Întâlnirea factorilor de schimbare cu seniorii din PNL**

În data de 16 octombrie 2023, Daniela Tontsch, Elena Năstase și Anis Ali, agenți de schimbare privind drepturile persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană, au răspuns invitației Organizației Seniorilor Național Liberali Sector 2 și Organizației Seniorilor Național Liberali București de a vorbi despre drepturile persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană cu seniorii liberali din toate sectoarele, alături de: doamna Monica Cristina Anisie – Senator și președinte PNL Sector 2, doamna ANCA Hendea – Secretar de Stat în cadrul Ministerului Familiei Tineretului și Egalității de Șanse, domnul Ionel Scioșteanu – Secretar de Stat în Ministerul Transporturilor, domnul Jean Badea – Subprefect al Municipiului București, președinții Organizațiilor Seniorilor Național Liberali din sectoarele Municipiului București, doamna Gabriela Popescu – președinte al OSNL București, Biroul Politic al PNLS2 și membri ai PNLS2 (seniori și tineri), Consilieri PNL (locali și generali), Claudia Brătan – președinte al OSNLS2.

În cadrul evenimentului, la care au participat 100 de persoane, s-a pus accent pe dreptul persoanelor cu dizabilități la transport și pe dreptul de participare politică și publică. Participarea la viața politică este un drept fundamental al fiecărui cetățean al UE. Acesta este fundamentul democrației.

Participarea politică a persoanelor cu dizabilități este extrem de importantă în obținerea drepturilor cetățenești egale, este un pilon esențial al democrației și permite cetățenilor să-și facă cunoscute viziunile și să aibă un rol în modelarea politicii publice. O modalitate comună de participare politică este votul, iar persoanele cu dizabilități militează continuu pentru accesibilitatea la vot.

În urma expunerii de către cei trei agenți de schimbare a unor probleme legate de accesul la transport al persoanelor cu dizabilități, doamna Monica Cristina Anisie, Senator și președinte PNL Sector 2, și domnul Ionel Scioșteanu, Secretar de Stat în Ministerul Transporturilor, au făcut Consiliului Național al Dizabilității din România propuneri de colaborare în vederea îmbunătățirii accesului la transport al tuturor persoanelor.

„Când întâlnesc un senior, și am ocazia să-i vorbesc, mă captivează de fiecare dată cu înțelepciunea vârstei, cu poveștile de viață, o viață mult mai grea ca a noastră, dar pe care nu o deplânge.

În data de 16 octombrie am întâlnit 100 de seniori. Și, înainte de a începe evenimentul, m-am așezat într-un loc de unde puteam observa toată sala: emanau atâta bucurie, se îmbrățișau cu fiecare nou venit, povesteau așezați în grupuri deschise, astfel încât să permită accesul oricui s-ar fi apropiat, se purtau ocrotitor între ei, de multe ori cu o mână așezată pe umărul unui interlocutor

sau își strângeau îndelung mâinile la sosire. N-am rezistat, când am luat cuvântul, le-am spus cât de frumoși sunt, cât de mult îi admir pentru faptul că participă la viața socială și politică și i-am motivat să facă asta în continuare, dacă nu o fac ei, nimeni nu o va face în locul lor. Le-am spus cât de mult le lipsește persoanelor cu dizabilități accesul la spațiul public, la transport și la vot. Am povestit despre drepturi pe care le avem, dar de care nu ne putem bucura.

A fost un eveniment unic, cu emoții de necomparat!”, a declarat Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România.

Evenimentul a fost inițiat de Claudia Brătan, director executiv CNDR.

Activitatea a făcut parte din Proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană.

➤ **Întâlnirea factorilor de schimbare cu tinerii de la Liceul Tehnologic Special „Regina Elisabeta”**

În data de 2 octombrie 2023, elevii Liceului Tehnologic Special „Regina Elisabeta” s-au întâlnit cu cinci agenți de schimbare – Daniela Tontsch, Elena Năstase, Izabela Dumitra, Sorin Țața, Mihai Bursuc – care promovează drepturile persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană.

La eveniment a participat și doamna Claudia Brătan, director executiv CNDR.

Liceului Tehnologic Special „Regina Elisabeta” este o instituție de învățământ cu tradiție de peste 100 de ani în pregătirea teoretică și practică a tinerilor cu deficiențe de vedere. În anul 2009, a început reabilitarea totală a clădirilor școlii prin programul BEI. Școala este dotată cu material didactic specific și cu calculatoare cu voce sintetică. Toate cadrele didactice sunt calificate și dețin certificate de formare și perfecționare în disciplina predată și în domeniul psihopedagogiei speciale. În cadrul Centrului Școlar „Regina Elisabeta” funcționează școala postliceală sanitară, specializarea „asistent medical balneofiziokinetoterapie și recuperare”.

Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, a mulțumit doamnei Nicoleta Ruba, director al Liceului Tehnologic Special „Regina Elisabeta”, pentru rolul de gazdă și pentru participarea activă la eveniment. De asemenea, a mulțumit domnilor profesori și pedagogi, care au însoțit elevii pe tot parcursul prezentărilor, după programul de lucru al domniilor lor.

În cadrul evenimentului, la care au participat 100 de elevi, s-a pus accent pe drepturile persoanelor cu dizabilități, care sunt protejate în mod extensiv la nivel internațional și european. În Uniunea Europeană (UE), aceste drepturi sunt reglementate de multe acte normative și tratate. Așa cum sunt garantate la nivel european, drepturile persoanelor cu dizabilități trebuie să fie transpuse în legi naționale ale statelor membre în Uniunea Europeană (UE) pentru a fi aplicate și respectate efectiv.

„Uniunea Europeană promovează valorile fundamentale ale drepturilor omului, ale demnității umane și ale egalității pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități. Dintre valorile care ghidează politicile și acțiunile, în ceea ce privește persoanele cu dizabilități, menționăm: echitatea, incluziunea, respectul pentru diversitate, care ne arată recunoașterea faptului că fiecare persoană are propriile nevoi, experiențe și abilități unice, și că diversitatea în rândul persoanelor cu dizabilități trebuie să fie valorizată. Statele membre se angajează să sprijine participarea activă a persoanelor cu dizabilități în procesele politice și în guvernare pentru a se asigura că interesele lor sunt reprezentate și luate în considerare în procesul de luare a deciziilor. Participarea politică a persoanelor cu dizabilități este extrem de importantă în obținerea drepturilor cetățenești egale, este un pilon esențial al democrației și permite cetățenilor să-și facă cunoscute viziunile și să aibă un rol în modelarea politicii publice. O modalitate comună de participare politică este votul, iar persoanele cu dizabilități militează continuu pentru accesibilitatea la vot”, susțin agenții de schimbare care au participat la eveniment.

Pe lângă importanța ca tinerii să își cunoască drepturile, s-a discutat și despre drepturi specifice, precum dreptul la asistență în timpul călătoriilor, dreptul la studii în străinătate, sănătate, programul Erasmus și cardul european al Dizabilității, dreptul tinerilor la vot printre altele.

Activitatea a făcut parte din Proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană.

➤ **DREE în cadrul Conferinței Internaționale NMD, organizată de EAMDA**

În perioada 30 septembrie - 1 octombrie 2023, s-a desfășurat, la București, Conferința internațională NMD, organizată de către Alianța Europeană a Organizațiilor pacienților cu afecțiuni neuromusculare – EAMDA.

Evenimentul a reunit peste 100 de specialiști din domeniul medical, companii farma, pacienți diagnosticați cu afecțiuni neuromusculare, reprezentanți ai asociațiilor de pacienți.

Structura conferinței a cuprins două componente: medicală și socială. În prima zi, pe agendă au fost incluse paneluri care au acoperit teme legate de: studiile clinice; diagnosticare, cercetări în curs, screening neonatal, tranziția de la servicii medicale pediatrice, dedicate copiilor cu distrofii musculare, la servicii pentru pacienții adulți; tratamentele disponibile pentru pacienții cu SMA; importanța echipelor multidisciplinare în îngrijirea clinică a pacienților cu afecțiuni neuromusculare; inteligența artificială în neuroimagică și impactul acesteia asupra îngrijirii medicale; participanții din România au pus accent pe nevoia stringentă de înființare a unui Centru Național de Patologie Neuromusculară cu scopul monitorizării și îmbunătățirii calității vieții tuturor pacienților cu afecțiuni neuromusculare.

A doua zi, panelurile au cuprins subiecte sociale: discuții de grup despre depășirea barierelor de acces la tratamentele necesare pacienților cu distrofii musculare, advocacy, discuții legate de asistența personală și independența persoanelor dependente de asistența personală; drepturile persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană.

Daniela Tontsch, Elena Năstase, Maria Teodorescu, Arabela Acalinei, Anis Ali, Ovidiu Milian și Laurențiu Lazăr, agenți de schimbare formați în cadrul Proiectului „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană, au transmis fiecare mesaje care au vizat: dreptul la sănătate, importanța participării politice a persoanelor cu

dizabilități, accesul la vot prin crearea soluțiilor fizice și electronice care să faciliteze votul în bune condiții, conștientizarea influenței directivelor europene prin transpunerea în legi naționale, importanța programului Erasmus asupra dezvoltării capacității organizaționale, precum și alte drepturi care vizează asistența în timpul călătoriilor internaționale.

Reușita Conferinței se datorează Arabelei Acălinei, președinta Asociației NeuroMoveCMT și, totodată, Alianței Europene a Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Neuromusculare – EAMDA.

Conferința EAMDA este la prima ediție în România, iar Maria Teodorescu, președinta Asociației Distroficiilor Muscular din România, susținută de pacienții adulți români, diagnosticați cu distrofii musculare, a făcut apel la unitate în urgentarea creării serviciilor medicale, având în vedere că în România nu există un Centru Național de Patologie Neuromusculară.

Statul român, prin intermediul Ministerului Sănătății, trebuie să asigure pacienților români servicii medicale la standarde europene de îngrijire!

➤ **Atelier de discuții pe tema drepturilor persoanelor cu dizabilități în UE**

În data de 29 noiembrie 2023, 58 de persoanele cu dizabilități au participat în format fizic la un atelier de discuții pe tema: drepturile noastre în UE, pentru marcarea zilei internaționale a persoanelor cu dizabilități (3 decembrie), iar 14 persoane în online.

Evenimentul a fost organizat de Fundația de Scleroză Multiplă Bihor, Consiliul Național al Dizabilității din România, Asociația Deficienților Locomotori Bihor și ID Oradea.

Printre vorbitori s-au numărat doamna Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, domnul Laurențiu Lazăr, președintele Fundației de Scleroză Multiplă Bihor, doamna Angelica Platon, de la Asociația Națională a Surzilor din România (ANSR) – Filiala Bihor, în calitate de reprezentant ONG la Comisia de acordare a certificatului de handicap – Bihor. Evenimentul s-a desfășurat la Centrul de Zi de Recuperare și integrare socială pentru persoane adulte cu dizabilități, din Oradea.

În cadrul evenimentului, Daniela Tontsch, președinta CNDR, a prezentat principalele prevederi de lege privind drepturile persoanelor cu dizabilități în spațiul comunitar european.

„Noi ne bucurăm foarte mult azi că putem vorbi despre drepturile noastre în Uniunea Europeană. Această activitate face parte din proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană și cu asistență tehnică din partea Forumului European al Dizabilității (EDF). Am început în luna august cu un curs la care au participat 12 persoane. Încurajăm participarea politică a persoanelor cu dizabilități, pentru că este una dintre cele mai importante activități și un demers extraordinar pentru incluziunea persoanelor cu dizabilități.

Le mulțumesc tuturor celor implicați în acest proiect! Agenții de schimbare au fost premiați la Gala „Cultivăm valori!”, organizată de Consiliul Național al Dizabilității din România în data de 10 noiembrie, **pentru rolurile de agent de schimbare și de promotori ai protejării și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană.**

Activitatea a făcut parte din Proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană.

➤ **Drepturilor persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană - BIHOR**

Evenimentul a fost organizat de Fundația de Scleroză Multiplă Bihor, cu susținerea Consiliului Național al Dizabilității din România și a Asociației Deficienților Locomotori Bihor, în data de 18 decembrie 2023, în cadrul serbării de Crăciun.

Printre vorbitori s-au numărat domnul Laurențiu Lazăr, președintele Fundației de Scleroză Multiplă Bihor, și domnul Ovidiu Milian, președintele Asociației Deficienților Locomotori Bihor. Atât domnul Laurențiu Lazăr, cât și domnul Ovidiu Milian au rol de agenți de schimbare.

Doriința de a reveni la tema drepturilor persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană a fost motivată de faptul că o bună parte a beneficiarilor celor două organizații nu au putut lua parte la evenimentul din data de 29 noiembrie, desfășurat în același loc.

Activitatea a făcut parte din Proiectul „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, finanțat de Uniunea Europeană.

La finalul anului 2023, Proiectul DREE a avut următoarele rezultate:

- Toți cei 12 agenți de schimbare au contribuit la diseminarea informațiilor legate de drepturile persoanelor cu dizabilități în UE. Informațiile au ajuns la 4805 persoane, iar în mediul online s-au înregistrat 138765 de reacții și vizualizări la postările agenților de schimbare.
- Au fost organizate 6 evenimente în București, la care au participat persoane cu dizabilități din toată țara, și două în Oradea.
- Din cauza sărăciei în care trăiesc majoritatea persoanelor cu dizabilități din România, multe persoane cu care ne-am întâlnit au spus că nu au nicio șansă să viziteze un alt stat european, să utilizeze cardul european pentru persoanele cu dizabilități, ne-au implorat să transmitem reprezentanților de la Bruxelles să pună presiune pe autoritățile române să facă mai mult pentru cei cu dizabilități și să stabilească un venit minim garantat la nivel european. În prezent, în România, indemnizația unei persoane cu handicap grav este de 120 euro.
- Multe persoane cu dizabilități cu care ne-am întâlnit ne-au spus că sunt dezamăgite de faptul că europarlamentarii români, cu o mici excepții, nu țin legătura cu organizațiile lor și nu răspund la e-mailurile lor, după ce aceștia ajung în Parlamentul European.
- O bună parte a persoanelor cu dizabilități au spus că sunt sceptice că viața lor se va schimba în bine.

- Situația persoanelor cu dizabilități din România a fost prezentată reprezentanților de la Bruxelles.

3.1.3 Alte activități specifice de interes general de tip eveniment, cu caracter ocazional, organizate de CNDR sau cu participare reprezentanților CNDR, la invitația ONG-urilor

➤ Gala „Cultivăm valori! – 2023

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) a organizat vineri, 10 noiembrie 2023, Gala „Cultivăm valori!”, eveniment la care au participat persoane cu dizabilități care excelează în diverse domenii, precum și persoane care contribuie la promovarea valorilor din comunitatea celor cu dizabilități.

Evenimentul a avut loc în București, Strada Oltețului, nr. 30, Parc Studențesc Tei, Velveto sala Ronda, Sector 2.

Prin organizarea Galei „Cultivăm valori!”, Consiliul pune accent pe sprijinirea și crearea vieții persoanelor cu dizabilități prin sensibilizare și conștientizare: crește nivelul de conștientizare și educă publicul cu privire la provocările, nevoile și reușitele persoanelor cu dizabilități. Astfel, contribuie la eliminarea stereotipurilor și la promovarea unei societăți mai incluzive.

În cadrul evenimentului au fost promovate valori și principii comune împărtășite în comunitatea persoanelor cu dizabilități: drepturile la educație și muncă; egalitatea; empatia și compasiunea; respectul pentru autonomie; stabilitatea emoțională; libertatea personală; comunicarea eficientă; creativitatea, valoare ce dezvoltă exprimarea prin artă, muzică, literatură sau alte forme de exprimare artistică; dezvoltarea personală; incluziunea în deciziile politice; promovarea respectului pentru limbajul și terminologia corectă; independența în transport; dreptul la autodeterminare; solidaritatea cu alte grupuri marginalizate; participarea activă în comunitate; solidaritatea cu alți membri ai comunității persoanelor cu dizabilități; promovarea accesibilității în turism.

Evenimentul a reunit 300 de participanți: persoane cu dizabilități, aparținători, angajatori, oameni de cultură, decidenți, oameni politici etc.

În cadrul Galei „Cultivăm Valori!”, au fost premiate persoane cu dizabilități care excelează în diferite domenii, care lucrează, angajatori ai persoanelor cu dizabilități, decidenți, precum și alte persoane care sunt preocupate de incluziunea persoanelor cu dizabilități.

Organizatorii au alocat un număr de locuri care au fost ocupate de oameni valoroși, care și-au dorit să cunoască comunitatea persoanelor cu dizabilități. Ei consideră că incluziunea socială n-ar mai fi atât de anevoioasă dacă competențele persoanelor cu dizabilități ar fi cunoscute.

În deschiderea Galei „Cultivăm Valori”, doamna Daniela TONTSCH, președintele Consiliului Național al Dizabilității din România, a mulțumit celor prezenți la eveniment, subliniind importanța de a crește comunitatea, prin cultivarea valorilor comune.

„Vă mulțumesc pentru că ne onorați cu prezența dumneavoastră la Gala „Cultivăm valori”.

Am fost întrebată care au fost criteriile după care am făcut invitațiile la gală. Ei bine, cu 99% dintre dumneavoastră am interacționat în cadrul unor activități profesionale în acest an. Pot să spun despre fiecare în cadrul cărei activități am interacționat și ce rezultate au decurs. Eu am ales numele galei, la care țin în mod deosebit. Cultivăm valori este o metaforă care semnifică valorile noastre comune: educația, munca, profesionalismul, cultura, sportul și, totodată, semnifică rolul fiecăruia dintre cei prezenți aici de a-i motiva pe cei din jur să le urmeze exemplul.

Noi, cei de la CNDR, am organizat nenumărate evenimente la care au participat persoane cu dizabilități care excelează în domenii variate. De fiecare dată ne revendicăm drepturile și ne scăpa esențialul: acela de a ne bucura de ceea ce realizăm în plan personal și profesional. Așa s-a conturat dorința de a organiza această gală. Ne propunem să creștem comunitatea de la an la an. Putem să facem asta doar cu susținerea dvs.

Vă mulțumesc încă de pe acum și nu uitați că sunteți un element fundamental al unui sistem de valori solid!”, a declarat Daniela Tontsch.

Gala „Cultivăm Valori” a cuprins următoarele secțiuni: elevi determinați; studenți determinați; angajatori; profesioniști; educație; cultură; sport; agenți de schimbare.

La **Secțiunea – Elevi determinați** s-a acordat Diplomă de excelență pentru capacitatea remarcabilă de a persevera în fața obstacolelor, adaptabilitate și determinare, pentru că îi motivează pe cei din jur prin exemplul propriu, următorilor elevi/următoarelor eleve: **Dobre Nikolas Adrian, Andra Dincă , Iosif Cristina Gabriela, Croitoru Alexandru, Emanuel Ion, Tudor Mihăiță Ionuț.**

La **Secțiunea – Studenți determinați** s-a acordat Diplomă de excelență pentru capacitatea remarcabilă de a persevera în fața obstacolelor, adaptabilitate și determinare, pentru că îi motivează pe cei din jur prin exemplul propriu, următorilor studenți/următoarelor studente: **Viviana Andreea Căldare, Alberta Moșneguțu (alias Lorelai), Andreea Nicoleta Radu, Anis Ali, Stan Ovidiu Marin, Andrei Neagu.**

La **Secțiunea – Angajatori** li s-a acordat Diplomă de excelență domnilor: **Bogdan Șovar**, Director General, Owner, Managing Partner la Tiger Security și **Marian Coman**, fondatorul Framinor Serv.

La **Secțiunea – Profesioniști** li s-a acordat Diplomă de excelență lui **Rădulescu Dragoș – Alexandru, Danielei Diculescu, Ioanei Daniela Nuță, Alexandrei Gabriela Frâncu, lui Cătălin Peter, Marius Stratulat, Ion Adrian Mihalcea, Laurei Știfter, Irina Crocker și Iuliei Florescu.**

De asemenea, li s-a acordat Diplomă de excelență domnilor parlamentari: **Dan Cristian Popescu, Cristian Ghica, Silvia Dinică, Monica Cristina Anisie, Felicia Akkaya, Adrian Axinia** și domnului **Jean Badea**, subprefectul capitalei, pentru că au acceptat invitația Consiliului Național al Dizabilității din România de a participa la discuții informale. Pentru implicarea directă în dialogurile strategice ale CNDR și în garantarea unei reprezentări directe a persoanelor cu dizabilități în procesul de elaborare a politicilor. Pentru că au amplificat vocea persoanelor cu dizabilități și au îmbrățișat valorile noastre comune, îndreptate către respect, egalitate și incluziune.

La **Secțiunea – Educație** i s-a acordat Diplomă de excelență doamnei **Adela Hanafi**.

La **Secțiunea – Cultură** li s-a acordat Diplomă de excelență domnului **Costel Pîrnău și Trupeii Thetis a Asociației Nevăzătorilor Constanța**.

La **Secțiunea – Sport** li s-a acordat Diplomă de excelență doamnei **Irina Văcărean** și domnilor **Dacian Pribeanu și Alexandru BOLOGA**.

La **Secțiunea – Agenți de schimbare** li s-a acordat Diplomă de excelență lui **Marius și Dorina Hămbășan** pentru rolurile de agent de schimbare și de promotor al protejării și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități instituționalizate.

De asemenea, în cadrul aceleiași secțiuni li s-a acordat Diplomă de excelență următorilor agenți de schimbare: **Elena Năstase, Arabela Acălinei, Maria Teodorescu, Doina Băceanu, Izabela Dumitru, Lenuța Gustă, Ovidiu Milian, Sorin Țața, Mihai Bursuc, Laurențiu Lazăr, Anis Ali**, formați în cadrul proiectului „Drepturile persoanelor cu dizabilități în alegerile europene – DREE”, pentru rolurile de agent de schimbare și de promotor al protejării și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană.

În cadrul Galei „Cultivăm valori”, Consiliul Național al Dizabilității din România a oferit titlul de Brand Ambassador domnului **Dinu Maxer** pentru că îmbrățișează valorile persoanelor cu dizabilități, îndreptate către respect, egalitate și incluziune.

Sponsorul principal al evenimentului a fost **VELVETO**. Alți sponsori au fost: **SMS TICKETING, ABILITY HUB, ARENA EVENTS, FUNDAȚIA ASSA, ASOCIAȚIA FUNRAISING PARMAFOOD, LEMON BOX, FUNDAȚIA DAN CRISTIAN POPESCU, HOTEL INTERNAȚIONAL BUCHAREST**.

Patricia Croitoru, PR-ul companiei Horeca Venue, respectiv al Complexului de Evenimente Velveto, gazda Galei „Cultivăm valori!”, a declarat: „*Dați-mi voie să încep prin a felicita, pentru o astfel de inițiativă, Consiliul Național al Dizabilității din România, felicitări, în special doamnei președintă Daniela Tontsch, cea căreia îi datorăm cu toții mulțumiri pentru ideea de a organiza această minunată GALĂ!*”

Felicitări, de asemenea, tuturor sponsorilor care s-au alăturat acestui eveniment, felicitări angajatorilor prezenți în această seară și invitaților din sfera politică și administrativă!

Este o reală onoare pentru mine să particip la acest eveniment atât ca gazdă, cât și ca invitată.

Tema este una extrem de generoasă și, mai ales, sensibilă. Îmi doresc ca această gală să aducă bucurie în sufletele voastre, proiecte și oportunități minunate în viitor.

Gala „Cultivăm valori!” este pentru dvs., pentru reușitele dvs., dar și pentru conștientizarea și educarea societății să devină mai incluzivă în ceea ce privește persoanele cu dizabilități.

De aceea, compania noastră s-a alăturat acestui proiect al doamnei președintă Daniela Tonsch și, cu siguranță, și în viitor ne vom implica în astfel de acțiuni care vin în sprijinul dvs.

Activând în Industria Ospitalității suntem încântați să vă avem astăzi ca oaspeți și vă oferim cu drag serviciile noastre. Așa cum am comunicat și doamnei președintă, suntem deschiși ca angajatori să primim în compania noastră persoane din rândul dvs., care își doresc să dezvolte o carieră în domeniul Horeca.

Nu în ultimul rând, vă felicităm pe toți cei prezenți pentru realizările voastre și pentru entuziasmul cu care promovați și creșteți valori!

Anna Akhalkatsi, Manager de Țară pentru România în cadrul Băncii Mondiale, a declarat: „Stimați parteneri și dragă audiență,

Sunt onorată să particip la această Gală. Acest eveniment este important pentru o Românie mai incluzivă și prosperă.

Misiunea Băncii Mondiale este să ajute țările să reducă sărăcia și să crească nivelul de prosperitate pe o planetă locuibilă. Această misiune ghidează și activitatea noastră în România. Obiectivul nostru aici este să creștem capacitatea administrației publice de a sprijini o dezvoltare economică axată pe oameni, incluziune socială și creșterea bunăstării pentru fiecare cetățean.

*De asemenea, sprijinim o dezvoltare durabilă și rezilientă la șocuri. **Dar oamenii sunt cei mai importanți. Din acest motiv, domeniul protecției sociale este unul în care lucrăm cu Guvernul României, societatea civilă și alți parteneri pentru a găsi măsuri de sprijin adecvate pentru persoanele expuse unor riscuri sociale și economice, inclusiv persoanele cu dizabilități.***

Sprijinul nostru a contribuit la realizarea a trei lucruri importante:

Unu, o nouă strategie privind drepturile persoanelor cu dizabilități pentru «O Românie echitabilă».

Doi, un ghid ce sprijină activitățile de reducere a numărului de persoane care trăiesc în instituții și le ajută să trăiască independent, în comunitate.

Trei, o nouă metodologie de evaluare a dizabilității aliniată la standardele internaționale.

Recomandările Băncii Mondiale sunt rezultatul colaborării cu persoane cu dizabilități, conform principiului «nimic pentru noi, fără noi». Cred cu tărie în acest lucru, atât din perspectivă morală, dar și din experiența mea personală. Deși trăiește în altă țară, nepotul meu este un membru al comunității persoanelor cu dizabilități. Am observat în propria mea familie cât de important este ca persoanele cu dizabilități să aibă parte de servicii publice gândite și pentru ele, de infrastructură adecvată în comunitate și de sprijin ca să trăiască în demnitate, să lucreze și să se bucure de o viață bună alături de cei din jur.

În activitatea noastră în acest domeniu, în România, am lucrat nu doar cu persoane cu dizabilități, dar și cu specialiști din toate serviciile relevante din aproape toate județele din România – în total peste 300 de specialiști și beneficiari.

Încurajăm Guvernul României să continue dialogul și colaborarea și să implementeze reforme curajoase și eficiente pentru «O Românie echitabilă»

Mai multe informații despre Gala „Cultivăm valori!” găsiți pe site-ul CNDR, pe canalul nostru YouTube și pe pagina de facebook a evenimentului.

Sprijin prin mediatizare și participare la evenimente

CNDR sprijină diverse evenimente dedicate persoanelor cu dizabilități ale ONG-urilor membre sau nemembre, precum și ale instituțiilor statului, prin mediatizare în publicația online - Jurnal social și pe site-ul CNDR.

La evenimente, mai ales ale celor organizate de instituții publice, dar și ale ONG-urilor nemembre, la care CNDR a primit invitație, au participat președintele CNDR, angajați ai secretariatului executiv, reprezentanți ai ONG-urilor membre.

- **Participarea CNDR la Competiția culinară pentru persoane cu dizabilități**, desfășurată în data de 4 martie 2023 în curtea Catedralei Sfântul Iosif, cu implicarea Asociației Caritas București, Don Guanella din Chitila, Don Orion, Voluntari.
- **Participarea președintei CNDR, Daniela Tontsch, la Conferința de închidere a proiectului Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității din România**, implementat de MMSS, cu sprijinul tehnic al Băncii Mondiale. Evenimentul s-a desfășurat online, în data de 8 decembrie 2023.
- **Cea de-a VII-a ediție a Competiției Naționale de Biliard în Scaun Rulant, cel mai mare eveniment sportiv indoor din România pentru persoanele cu dizabilități locomotorii.**

Asociația Lions Club Sportiv Mereu Împreună pentru Oameni a organizat în data de 12 mai 2023, la IDM Club București, cea de-a VII-a ediție a Competiției Naționale de Biliard în Scaun Rulant, eveniment ce are ca scop promovarea sportului și socializarea în rândul persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Asociația Sportivă Mereu Împreună pentru Oameni este o organizație nonprofit dedicată incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități prin sport, în scopul dezvoltării mijloacelor care să permită sportivilor cu handicap participarea la turneul anual național de biliard în scaun rulant și la competiții internaționale de biliard.

Cel mai mare eveniment sportiv indoor din România pentru persoanele cu dizabilități locomotorii l-a avut ca invitat special, pentru a patra oară, pe Henrik Larsson, din Suedia, multiplu campion mondial și european la biliard în scaun rulant.

Competiția de Biliard în Scaun Rulant a fost deschisă atât jucătorilor profesioniști de biliard, cât și amatorilor. Ediția din acest an a avut două secțiuni: una adresată jucătorilor în scaun rulant, și alta adresată celor cu handicap locomotor, dar care pot sta în picioare. Concursul la categoria Bila 9 s-a jucat în piramidă dublă, fiecare jucător având două șanse (două meciuri) pentru a se califica în primii 8 sau 16 jucători (în funcție de numărul de participanți), orice meci fiind eliminatoriu până la încheierea concursului. Meciurile au fost arbitrate de Sonia Simionov, campioană națională la biliard.

Peste 70 de pasionați s-au înscris în concurs. La finalul concursului, toți concurenții au participat la tombola dotată cu numeroase premii. Potrivit organizatorilor, premiile au fost în bani, tacuri profesionale sau chiar scaune rulante active, extrem de utile concurenților.

„Avem premii în bani, dar, cred că, cel mai important este că, anul acesta, am venit cu fotolii rulante active. Emoția de a ne revedea an de an cu prieteni buni, cu familiile lor, într-un demers firesc, cu un pas mai aproape de normalitate, ne face să zâmbim și să trecem mai ușor peste greutățile inerente ale vieții cotidiene. Pe lista noastră de priorități se află înființarea unui centru de traininguri motivaționale și consiliere psihologică pentru persoanele cu dizabilități locomotorii cauzate de accidente. Pe de altă parte, pe termen lung, ne dorim transformarea biliardului în scaun rulant în sport paralimpic – suntem unicii promotori ai acestei discipline în România! Am constatat cu bucurie că, de la an la an, interesul participanților este în creștere. În mod deosebit le mulțumesc sponsorilor și partenerilor care se strâng tot mai mulți în jurul nostru!”, declară Irina Văcărean, președinta Asociației Lions Club Sportiv Mereu Împreună Pentru Oameni și președinta AMIO.

Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România și susținătoare a competiției, măririsește: *„În urmă cu șapte ani, m-a sunat Alina Popa și mi-a spus că Irina Văcărean, colega ei și, totodată, președinta Asociației Sportive Mereu Împreună pentru Oameni, dorește să facă cunoscut românilor cu dizabilități un nou sport adaptat. Mi-am arătat admirația și optimismul, așa că Alina a început să-mi vorbească despre biliard practicat de persoanele în scaun rulant. Intenția Irinei era să organizeze o competiție sportivă destinată persoanelor*

dependente de scaunul rulant, cu scop social și sportiv, doar că reticența era așa de mare, încât luaseră în calcul abandonarea proiectului. În planul de organizare, competiția trebuia să debuteze cu 15 concurenți, dar nu erau înscriși nici trei.

Nu pot să cred că o astfel de oportunitate nu ajunge la persoanele cu dizabilități, i-am spus Alinei și am rugat-o să nu o lase pe Irina să ia o decizie în următoarea oră. Am lăsat ce aveam în lucru și am gândit o strategie de comunicare, folosindu-mă de marketingul relațional și de publicația online a Consiliului Național al Dizabilității din România. În 45 de minute aveam confirmări de la peste 20 de potențiali concurenți. Imposibilul a devenit posibil”.

Daniela Tontsch spune că, de la o ediție la alta, Competiția de Biliard în scaun rulant a reunit sute de participanți din toată țara, devenind foarte cunoscută și apreciată de către comunitatea persoanelor cu dizabilități, nu doar pentru premiile însemnate puse în joc, ci și pentru impactul social pozitiv pe care îl oferă.

„Pentru mulți concurenți este unicul eveniment dintr-un an, le vorbesc cu bucurie prietenilor de acasă despre experiența trăită, comunitatea locală află, de asemenea, despre abilitățile lor. Își fac prieteni noi și își consolidează prietenii mai vechi. Trăiesc sentimentul de apartenență, care aduce adevărate efecte terapeutice. Este un antrenament pentru a rămâne activi prin sport și socializare.

Devin o familie, ei și organizatorii. Petrec zeci de ore împreună, socializează, servesc masa împreună, participă la joc, iar la final fiecare este răsplătit cu daruri oferite de sponsori. Consiliul Național al Dizabilității din România a fost anual partener al Asociației Sportive Mereu Împreună Pentru Oameni în organizarea Competiției de biliard în scaun rulant. Ieri am primit medalia de susținător al competiției, sunt onorată și fericită de fiecare dată când văd bucuria tuturor sportivilor cu dizabilități. Mulțumesc, Irina! Tu faci posibile toate aceste schimbări!”, mai spune Daniela Tontsch.

Consiliul Național al Dizabilității din România este partener al evenimentului, la fiecare ediție.

- **Participarea președintei CNDR, Daniela Tontsch, la Forumul Național PLHIV 2023 - O abordare integrată și centrată pe pacient, a îngrijirii pe termen lung a persoanelor afectate de HIV, iunie 2023.**
- **Participarea președintei CNDR, Daniela Tontsch, la cea de-a X-a ediție a Zilelor Învățământului Special Integrat Ieșean, desfășurată la Iași, în iunie 2023.**
- **Festivalul Kids Fiesta, un eveniment unic, incluziv în România, a adus pe scenă, alături de artiști consacrați, artiști cu dizabilități.**

În perioada 6-9 iulie 2023, în Parcul Tineretului din București, a avut loc prima ediție a Festivalului Kids Fiesta, un eveniment unic, incluziv în România, care a reunit atât artiști consacrați, cât și artiști cu dizabilități.

Manifestarea a fost rodul unei colaborări de patru luni între organizatorul de evenimente culturale Eventto și Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR), Asociația Națională a Copiilor cu Dizabilități din România, Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România (ANCAAR), Asociația Down Plus București.

Conceptul *Kids Fiest – Distracție pentru toată familia!* a fost gândit, astfel încât să aducă bucurie și să ofere o experiență unică pentru copii și pentru întreaga familie, de la părinți la bunici.

Potrivit organizatorilor, pe scena festivalului au urcat aproximativ 200 de artiști, precum și un număr apreciabil de copii cu nevoi speciale, la care se adaugă 130 de tineri deosebit de talentați, elevi ai școlilor de arte de pe întreg cuprinsul țării.

Ultimii, dar nu cei din urmă, nume mari ale scenei românești, alături de ansambluri de dansatori, numărând 117 de artiști profesioniști, au încântat publicul spectator zilnic, între orele 10.00 și 23.00.

➤ *„Festivalul Kids Fiesta a fost un eveniment incluziv. Pe scenă, alături de artiști consacrați, au evoluat artiști cu dizabilități. Eventto, organizatorul festivalului, a demonstrat efectul cultural produs de artiștii cu dizabilități: publicul nu a făcut diferența, s-a bucurat și a aplaudat la fel pe tot parcursul programului. Consiliul Național al Dizabilității din România are un parteneriat cu Eventto care include angajamentul participării artiștilor cu dizabilități și la următoarele festivaluri, ceea ce ne arată aprecierea actului artistic prestat de participanții recomandați de noi. Încurajăm și alți organizatori de evenimente să invite artiști cu dizabilități!”*, a declarat Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România.

Muzica unește oamenii și deschide ușile sufletului, astfel că, la Kids Fiesta, cei mai talentați copii cu nevoi speciale au surprins publicul cu momente artistice deosebite. Toți cei prezenți au avut șansa de a face cunostință cu tinere talente, pline de energie și au putut fredona cele mai frumoase și cunoscute melodii.

Pe parcursul întregului festival, în spațiul din fața scenei, pe promenada parcului Tineretului, copiii s-au putut bucura de ateliere de pictură, ceramică, crafts & arts, trambuline, oglinda magică, mimi, magicieni etc. Totodată, au fost prezentate, vineri, 7 iulie, rochițe și accesorii lucrate în Ateliere ANCAAR Unitate Autorizată Protejată.

Prezentarea evenimentului și fotografiile realizate de Peter Klaus Tontsch se găsesc pe site-ul CNDR și în cuprinsul Jurnal social.

➤ **Participarea președintei CNDR, Daniela Tontsch, la „Festivalul integrării”, în data de 26 noiembrie 2023**, un eveniment dedicat copiilor, realizat de Asociația CONIL, care a reunit copii tipici și atipici sub deviza „ROMÂNIA COPIILOR - UNIREA DIFERENȚELOR”

➤ **Participarea președintei CNDR, Daniela Tontsch, la Forumul Serviciilor Sociale din**

România, în data de 20 noiembrie-23 noiembrie 2023, sub denumirea „**Starea și bunăstarea cetățenilor din România**”, unde au fost prezenți reprezentanți ai organizațiilor din județele României care deservesc 24.000 de persoane vulnerabile.

- **Participarea directorului executiv al CNDR, Claudia Brătan, la evenimentul Artistul din Spatele Autismului, ediția a XII-a, organizat de ANCAAR**, în data de 19 decembrie 2023. Evenimentul face parte din Campania „Omul din spatele autismului”.

3.2. Advocacy – proces de influență a politicilor publice, cu scopul îmbunătățirii calității vieții persoanelor cu dizabilități

„Statele Părți se angajează să asigure și să promoveze exercitarea deplină a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pentru toate persoanele cu dizabilități, fără nici un fel de discriminare pe criterii de dizabilitate, să adopte măsuri imediate, eficiente și adecvate pentru creșterea gradului de conștientizare a problematicii persoanelor cu dizabilități și a drepturilor acestora în societate prin combaterea stereotipurilor, prejudecăților promovarea recunoașterii capacităților și contribuțiilor persoanelor cu dizabilități și garantarea participării depline, cu drepturi, obligații și șanse egale a persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții” - Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD).

CNDR are misiunea și scopul de a apăra și promova drepturile și interesele legitime comune tuturor persoanelor cu dizabilități din România. Potrivit principiilor și obiectivelor prevăzute în Statut, CNDR are obligația de a sensibiliza și conștientiza factorii decidenți în vederea schimbării politicilor, practicilor și atitudinilor existente față de dizabilitate, în acord cu prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, a Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027.

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) a inițiat și a demarat un alt mod de dialog social, prin organizarea unor întâlniri informale cu parlamentari și decidenți. Este o premieră, pentru că inițiativa depășește normele de interacțiune socială dintre decidenți și persoanele cu dizabilități.

„Unul dintre principiile mele este să ajut persoanele cu care interacționez să mă cunoască, pentru a înțelege nevoile mele de persoană cu dizabilități. Acest principiu este valabil și când vorbim despre relațiile dintre decidenți și persoanele cu dizabilități din România. Îi numim «aleșii noștri». Nu ne mărginim la a le spune doar aleșii, ci întotdeauna adăugăm «noștri», pentru că ei sunt mai mult decât o alegere. Al doilea cuvânt sugerează o legătură mai presus de procedura exercițiului democratic prin scrutin. Mergem la urne ca să-i alegem pe cei despre care credem și sperăm că vor rezona cu noi și de la care avem legitime așteptări. Din patru în patru ani, aleșilor noștri le încredințăm speranțele, năzuințele și nevoile noastre, așteptându-ne ca ei să ne ajute să le împlinim.

Pentru persoanele cu dizabilități din România, titulatura «aleșii noștri» are o semnificație profundă, pentru că acest grup de oameni se distinge în societate, printr-un cumul de suferință și de nevoi speciale. Ei nu-și pot permite să renunțe la speranțele pe care le leagă de aleșii noștri. Parcursul existențial al persoanelor cu dizabilități depinde de modul în care răspund aleșii noștri la nevoia de empatie și de sprijin transmise de această categorie de alegători prin votul lor. Persoanele cu dizabilități investesc sentimente similare unui S.O.S în votul lor.

Pornind de la convingerea că o soluție eficientă, pentru ca problemele persoanelor cu dizabilități să fie soluționate, constă în crearea și întărirea unor punți interumane cu aleșii noștri, într-un cadru informal, CNDR, în calitate de reprezentant a peste 300.000 de persoane cu dizabilități, inițiază o serie de întâlniri publice cu parlamentari și decidenți dispuși să accepte invitația noastră la cină”, a declarat Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România.

✓ În data de 20 ianuarie 2023, președinta CNDR – Daniela Tontsch, directorul executiv al CNDR – Claudia Brătan, responsabilul de comunicare internațională – Sorin Ilie Țața, juristul CNDR – Mihai Bursuc, președinta Asociației de Sprijin a Copiilor cu Handicap Fizic Romania – Sanda Diculescu, au luat o cină de lucru cu deputatul AUR – Adrian Axinia și Felicia Akkaya – coordonator AUR Brașov.

În urma întâlnirii, domnul deputat Adrian Axinia a mulțumit pentru invitație și a declarat: „Foarte mulți politicieni au promis, dar nu au făcut. Este nevoie de oameni noi în politică, oameni care să respecte promisiunile făcute. Parlamentul, dar și alte instituții ale statului pot și trebuie să facă mai mult!

Este necesar să urmăm exemplul țărilor vestice, care sunt societăți incluzive, în care drepturile persoanelor cu dizabilități sunt prot egate și nu există discriminare. Au acces egal la asistență medicală, locuri de muncă, transport public și locuințe. De asemenea, beneficiază de măsuri de redresare și atenuare a efectelor crizelor sanitare, cum a fost și criza Covid-19, care afectează disproporționat persoanele cu dizabilități.”

Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, a afirmat:

„A fost o seară cu discuții legate în mod special de educație, formare profesională, schimbare de paradigmă cu privire la incluziunea persoanelor cu dizabilități în muncă. Am abordat, de asemenea, propunerea de modificare a unor acte normative, în beneficiul copiilor cu dizabilități.

Domnul deputat Axinia cunoaște îndeaproape dificultățile cu care se confruntă persoanele cu dizabilități din România, pentru că are în familie membri cu dizabilități. În cadrul întâlnirii ne-a împărtășit experiențele de viață pe care le-au trăit, domnia sa și membrii familiei, din cauza sistemului de protecție socială deficitar în ceea ce privește serviciile de îngrijire.

Nu în ultimul rând, a menționat că are în vedere o extindere a acestui de tip de dialog și colaborare și cu alți reprezentanți ai partidului pentru identificarea unei direcții corecte a acestei colaborări, demarată pentru susținerea reală a persoanelor cu dizabilități din România. Acest sprijin trebuie să se materializeze, inclusiv în sfera legislativă, și să fie susținut din punct de vedere economic de către instituțiile statului care sunt datoare să găsească resursele necesare.”

Felicia Akkaya, coordonator AUR Brașov, consideră că este obligatoriu ca problemele persoanelor cu dizabilități să fie analizate din perspectiva drepturilor și a integrării.

„Trebuie identificate soluții la câteva probleme punctuale ce ar putea ușura viața părinților și a copiilor implicați.

Persoanele cu dizabilități trebuie incluse în toate politicile și domeniile. Orice persoană care poate aduce plus valoare unor astfel de proiecte este binevenită”, a concluzionat Felicia Akkaya, coordonator AUR Brașov.

✓ Jurnaliștii trebuie să țină cont că fiecare om este o personalitate, indiferent de poziția în care se află!

După întâlnirile cu parlamentari și decidenți, reprezentanții CNDR s-au întâlnit cu jurnaliști și cu un consultant pe probleme de comunicare cu persoanele cu dizabilități. Este o premieră, pentru că inițiativa depășește normele de interacțiune socială dintre invitați și persoanele cu dizabilități. Joi, 27 aprilie 2023, președinta CNDR – Daniela Tontsch, directorul executiv al CNDR – Claudia Brătan, responsabilul de comunicare internațională – Sorin Ilie Țața, economistul CNDR – Felix Mihăilescu, redactor pro bono al publicației CNDR, Jurnal Social – Elena Năstase, au luat o cină de lucru cu vicepreședintele Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România – Miron Manega, cu Ionuț Georgescu – consultant pe probleme de comunicare în relația cu persoanele cu dizabilități și cu Dan Cimpoeru – jurnalist și, totodată, președinte al Asociației pentru Robotică și Inovare în Dezvoltare Sustenabilă.

Tema întâlnirii a vizat modalități de prezentare a persoanelor cu dizabilități în presa românească. Deseori presa abordează aspectele dizabilității din perspectiva modelului individual, de inspirație medicală, care consideră că dificultățile sunt date de inferiorități biologice și psihologice ale persoanelor cu dizabilități. Totodată, se accentuează pierderile sau incapacitățile individuale considerate generatoare de dependență. Etichetele conturează aspecte negative asupra dizabilității și se pierde componenta personală și profesională. Se pune accent pe nevoia de asistență socială, ceea ce plasează persoanele cu dizabilități pe poziții de inferioritate socială. Apare compasiunea bazată pe falsă supoziție că problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități sunt consecințele directe ale deficiențelor lor specifice. Dizabilitatea echivalează cu experiența izolării, discriminării, vulnerabilității și a abuzurilor asupra identității și stimei de sine.

„Presa, care are misiune educativă, ar trebui să promoveze resursele de care dispun persoanele cu dizabilități și care nu pot fi stimulate din multiple cauze.

Persoanele cu dizabilități știu cel mai bine cum să-și exprime viziunea, cum să se autoreprezinte, trebuie să li se ofere această șansă.

Am văzut materiale de presă în care redactorii folosesc imagini cu anumite persoane cu dizabilități, obținute din spațiul public, dar nu au curiozitatea să le afle opiniile cu privire la subiectele acelor materiale pe care le realizează.

Sunt situații în care presa creionează o imagine predominant negativă a persoanelor cu dizabilitate intelectuală, ceea ce împinge societatea către spaimă, și auzim tot mai des recomandarea instituționalizării acestora.

Termenul de handicap capătă statut de stigmat.

Persoanele cu dizabilități sunt prezentate ca victime sau eroi. Suntem și noi cu familii, cu loc de muncă sau fără, cu probleme și bucurii în viața de zi cu zi, dizabilitatea nu ne definește personalitatea. Ne dorim doar să fim tratați cu respect, pentru că avem demnitate. Presa trebuie să se aplece asupra contribuției pe care o aducem în comunitate, nu pe aspectul sau pe deficiențele pe care le avem.

Nu în ultimul rând, jurnaliștii trebuie să țină cont că fiecare om este o personalitate, indiferent de poziția în care se află!”, a declarat Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România.

3.3. Monitorizarea aplicării legislației și a strategiilor în domeniu

Convenția ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități recunoaște explicit dizabilitatea ca pe o problemă a drepturilor omului și, de asemenea, faptul că „este un concept în evoluție și că acesta rezultă din interacțiunea dintre persoanele cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți. Acele condiții sociale, economice, juridice, politice și de mediu care acționează ca bariere în exercitarea deplină a drepturilor persoanelor cu dizabilități trebuie să fie identificate și eliminate pentru ca persoana cu dizabilități să-și poată îndeplini rolurile în societate, la fel ca toți ceilalți.”

Obiectiv:

Prin acțiunile sale, Consiliul Național al Dizabilității din România se asigură că statul mobilizează resursele necesare pentru eliminarea barierelor, astfel încât nicio persoană cu dizabilități să nu fie marginalizată, exclusă, abuzată sau discriminată, iar alegerile și aspirațiile ei să fie respectate și sprijinite, așa cum se obligă prin adoptarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027, a Legii 448/2006 privind promovarea și protejarea drepturilor persoanelor cu handicap și a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități. CNDR urmărește rezultatele legate de atingerea obiectivelor/țintelor specifice prin care să se asigure implementarea Convenției.

Grup țintă: instituții și autorități implicate în implementarea obligațiilor asumate de România prin ratificarea Convenției, persoane cu dizabilități, familiile care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanții legali, reprezentanți ai autorităților publice locale, reprezentanți mass-media, specialiști etc.

Descriere:

Consiliul Național al Dizabilității din România monitorizează modul de implementare a celor opt domenii cuprinse în Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027, bazate pe drepturi, ancorate profund în Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități: accesibilitate și mobilitate; protecția efectivă a drepturilor persoanelor cu dizabilități; ocupare;

protecție socială, inclusiv abilitare/reabilitare; viață independentă și integrare în comunitate, inclusiv accesul la servicii publice; educație; sănătate; participare politică și publică.

Potrivit „Diagnozei situației persoanelor cu dizabilități în România”, dizabilitatea implică cel mai adesea costuri suplimentare specifice care trebuie acoperite pentru ca persoana să poată trăi în mod adecvat în societatea din care face parte.

Studiile internaționale au arătat că acest cost suplimentar al vieții generat de dizabilitate variază în funcție de un complex de factori, precum: severitatea și tipul dizabilității, compoziția gospodăriei, vârsta persoanei cu dizabilități, serviciile de abilitare sau reabilitare pe care persoanele le poate accesa în localitatea sa, stilul său de viață sau ocupația pe care o are. În absența unor beneficii adecvate, acest cost fie nu este acoperit deloc, ceea ce duce la o deteriorare a sănătății persoanei, fie este compensat prin reducerea altor cheltuieli pe care persoana ar fi trebuit să le facă pentru un trai adecvat.

În această direcție de acțiune se înscriu și **participările CNDR** la dezbateri/conferințe/întâlniri de lucru pe diverse teme privind dizabilitatea la solicitarea ANPPD, precum și a altor instituții ale statului, comisii parlamentare, a ONG-urilor etc.

Participarea la dezbateri organizate de instituții ale statului și luări de poziție ale CNDR

➤ Dezbateri – procedura de recunoaștere a organizațiilor neguvernamentale de către Guvernul României ca fiind de utilitate publică

- Consiliul Național al Dizabilității din România a participat în data de 23 februarie, 2023, la o **dezbateri cu privire la statutul de utilitate publică al organizațiilor non guvernamentale din România, organizată de Centrul pentru Legislație Nonprofit (CLNR).**

Evenimentul a avut loc online și a reunit reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, reprezentanți ai autorităților publice centrale relevante și membri din Parlamentul României.

Conform cercetării realizate de CLNR, privind barierele administrative în organizarea și funcționarea ONG-urilor din România, procedura de recunoaștere a organizațiilor neguvernamentale de către Guvernul României ca fiind de utilitate publică, este considerată lungă, excesiv de birocratică și lipsită de transparență. Mai mult, condițiile de acordare a statutului sunt adesea vag formulate și nu sunt neapărat relevante pentru a evidenția caracterul de utilitate publică al unei organizații. Dincolo de procedura anevoioasă de obținere a acestui statut, majoritatea organizațiilor neguvernamentale consideră că el nu oferă aproape niciun sprijin real pentru organizațiile care în dobândesc, având în vedere că legea prevede doar vocația generală a organizațiilor cu statut de utilitate publică la obținerea dreptului de folosință a unui bun public (sediul) și nu un drept concret.

În intervenția sa, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, doamna Daniela Tontsch, a propus eliminarea **alineatului 2 din Art 45. din Ordonanța nr. 26 din 30 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații**, care stipulează că „o federație poate fi recunoscută de

Guvernul României ca fiind de utilitate publică dacă cel puțin două treimi din numărul asociațiilor și fundațiilor care o alcătuiesc sunt recunoscute ca fiind de utilitate publică”.

Condiționarea alineatului 2 al articolului 45 nu poate fi îndeplinită de către o federație, pentru că ar trebui să-și selecteze membrii în raport cu deținerea statutului de utilitate publică.

➤ **Solidaritate fără precedent. Mii de persoane și sute de ONG-uri s-au mobilizat împotriva discriminării din noua Lege a Educației Naționale**

Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) sunt condamnați la excludere din învățământul de masă pe baza noului art.68 alin.(11) din proiectul de lege a educației, aflată în dezbatere în Parlamentul României în aceste zile. 150 de organizații semnează un comunicat comun de presă.

Autism Europe, Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR), WORLD VISION România, DECLIC, Coaliția pentru Educație, Centrul pentru Legislație Nonprofit (CNLR), Federației Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale – FONSS, Școala de Valori, Consiliul Elevilor, Consiliul Tineretului din România, Asociația Pentru Valori în Educație, Asociația FDP – Protagonisți în Educație, Asociația MAGIC, AMAIS – Asociația Metodelor Alternative de Integrare Socială, Asociația CONIL, Centrul STEP BY STEP, Asociația Lindenfeld – Ajungem MARI, sunt câteva dintre organizațiile care s-au alăturat demersului inițiat săptămâna trecută de rețeaua informală de ONG-uri RO TSA și Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autism (FEDRA), însumând peste 100 de ONG-uri în și reprezentând peste 4.000 de familii ale copiilor cu tulburări din spectrul autist, solicitând respectarea dreptului constituțional la educație al copiilor cu CES și eliminarea prevederii discriminatorii din proiectul de lege a educației, **art. 68 alin.(11)**.

Această prevedere a stârnit consternarea a mii de părinți și reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale din toată țara, condamnând la excludere copiii cu CES din învățământul de masă, lăsând înmatricularea la latitudinea unității de învățământ, care poate refuza admiterea în școlile de circumscripție și redirectionarea lor către școli foarte îndepărtate locuinței, prin simpla invocare a faptului că școala nu dispune în totalitate de resursă umană și de bază materială corespunzătoare copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Acest lucru ar împovăra și mai tare familiile copiilor cu CES și ar conduce la un risc mai mare de excludere școlară, astfel cum este definit la art. 67 alin. (3) din proiectul de lege, susțin reprezentanții ONG-urilor.

Astfel, în total 150 de organizații s-au mobilizat la nivel național și au cerut eliminarea art. 68 alin. (11), care prevede că: „Înmatricularea beneficiarilor primari cu CES într-o unitate de învățământ de masă se face doar în situația în care aceasta dispune de resursă umană și bază materială corespunzătoare, inclusiv de cadre didactice de sprijin și itinerante”, articol incompatibil cu dreptul fundamental la educație și în contradicție cu toate celelalte prevederi și obligații reglementate în

conținutul proiectului, menite a asigura integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă, consideră reprezentanții ONG-urilor.

O mamă își pierde viața în încercarea de a folosi transportul în comun alături de fiica ei în scaun rulant

Consiliul Național al Dizabilității din România a înaintat premierului României, Marcel Ciolacu, ministrului Transporturilor și Infrastructurii, Sorin Mihai Grindeanu și ministrului Muncii și Solidarității Sociale, Simona Bucura Oprescu, o petiție prin care sesizează efectele neaplicării corecte a legislației privind protecția persoanelor cu dizabilități, pe fondul lipsei controalelor privind aplicarea legii.

De data aceasta, faptul că mijlocele de transport în comun nu sunt adaptate, și conducătorii acestora nu sunt instruiți despre felul în care trebuie să reacționeze când în mijloacele de transport urcă persoane cu dizabilități.

Context: o femeie în vârstă de 55 de ani a vrut să urce în tramvai cu fiica sa de 12 ani, aflată în scaun rulant, fiind cu handicap grav. A reușit să-și urce fiica pe ușa din spate, dar, înainte ca ea să urce, vatmanul a închis ușile tramvaiului, fără să se asigure, și a prins-o pe femeie, care a suferit multiple răni, după ce a fost târâtă în mers de tramvai. După câteva ore, femeia a decedat la spital.

➤ **Petiție adresată Ministerului Muncii pentru soluționarea problemelor persoanelor cu dizabilități**

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) a înaintat o adresă Ministerului Muncii și Solidarității Sociale (MMSS), prin care solicită următoarele: **majorarea indemnizației de handicap, adaptarea formulei de calcul a pensiei, subvenționarea tehnologiei asistive pentru persoanele cu dizabilități, accesibilizarea spațiului fizic și informațional.**

➤ **Întâlnire de lucru privind problemele persoanelor cu dizabilități, la Palatul Victoria**

Ca urmare a solicitării Consiliului Național al Dizabilității din România (CNDR), adresată domnului Prim-Ministru Marcel Ciolacu, de a interveni de urgență pentru rezolvarea celor mai stringente probleme cu care se confruntă persoanele cu dizabilități din România, Cancelaria Prim-Ministrului a invitat delegația CNDR să ia parte la o întâlnire de lucru privind problemele persoanelor cu dizabilități, care a avut loc miercuri, 1 noiembrie 2023, la Palatul Victoria.

La întâlnirea de lucru au fost invitați reprezentanți din: Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Ministerul Finanțelor, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, Casa Națională de Asigurări de Sănătate și Casa Națională de Pensii Publice.

Din partea CNDR a participat doamna Daniela Tontsch, în calitate de președinte al CNDR, doamna director executiv al CNDR, Claudia Brătan, doamna Georgeta Crișu, președinta ANCAAR și domnul Tudorel Tupiluși, președintele Asociației Nevăzătorilor din România.

În cadrul întâlnirii, condusă de către doamna Victoria Stoiciu – consilier de stat în cadrul Cancelariei Prim-Ministrului, au fost analizate cele patru puncte revendicate de Consiliul Național al Dizabilității din România:

1. **indemnizația de handicap** – CNDR a propus ca aceasta să se raporteze la salariul minim net pe economie astfel: 50% pentru persoanele încadrate în gradul grav de handicap, 40% pentru persoanele încadrate în gradul accentuat și 30% pentru persoanele încadrate în gradul mediu.
2. **formula de calcul a pensiei** – CNDR insistă ca, pentru persoanele cu dizabilități, formula de calcul a pensiei să rămână cea prevăzută de Legea nr. 263/2010, în vigoare la această dată. Menținerea actualei formule de calcul vine în mod real în sprijinul acestor persoane, reprezentând un puternic factor stimulator pentru efortul acestora de a-și găsi și de a-și menține un loc de muncă. De asemenea, CNDR solicită să se respecte principiul echității în noua lege a pensiilor; să se preia în noua lege a pensiilor prevederile Art. 52 din Legea 127/2019 privind Sistemul Public de Pensii, care prevede că „persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, dovedit cu certificat de încadrare în grad și tip de handicap cu valabilitate permanentă, în condițiile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

după cum urmează:

- a) indiferent de vârstă, dacă au realizat, în condiții de handicap grav, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;
- b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condiții de handicap accentuat, un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani;
- c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condiții de handicap mediu, stagiul complet de cotizare.

Asta înseamnă că persoanele cu handicap grav se pot pensiona indiferent de vârstă, după ce au realizat o treime din stagiul complet de cotizare, în prezent acestea așteaptă vârsta de pensionare ca să se poată pensiona, respectiv 50 de ani, 60 de ani.

Subvenționarea tehnologiei asistive pentru persoanele cu dizabilități

Tehnologia asistivă este esențială pentru persoanele cu dizabilități, deoarece le poate îmbunătăți calitatea vieții și le poate oferi oportunități de a participa activ în societate. Cu toate acestea, accesul la tehnologia asistivă rămâne limitat din cauza costurilor foarte ridicate.

Accesibilizarea spațiului fizic și informațional

Accesibilizarea este un element crucial pentru a permite persoanelor cu dizabilități să participe pe deplin la viața socială, economică și culturală. Este necesar să se accelereze procesul de accesibilizare a mediului fizic, precum și al mediului digital. Aceasta va implica adaptarea infrastructurii, a clădirilor și a site-urilor web pentru a fi accesibile pentru toate categoriile de persoane cu dizabilități.

După întâlnire, ANPDPD va analiza impactul bugetar în urma propunerilor făcute de CNDR.

CNDR va fundamenta solicitările legate de barierele în achiziția tehnologiei asistive, decontarea scutecelor pentru adulți, scutirea de TVA pentru dispozitivele medicale și tehnologia asistivă, implicarea organizațiilor în procesul de investiții în accesibilizare.

➤ **În urma întâlnirii cu premierul și ministrul Muncii, protestul programat pentru luni, 4 decembrie, se amână**

În urma întâlnirii avute, în data de 29 noiembrie, cu Prim-ministrul României, domnul Marcel Ciolacu, și cu ministrul Muncii, doamna Simona Bucura-Oprescu, și ținând cont de asigurările primite, Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) a decis, împreună cu organizațiile membre, amânarea protestului programat pentru data de 04 decembrie.

În cadrul discuțiilor la care, alături de Daniela Tontsch, președinta CNDR, au participat Claudia Bratan, director executiv al CNDR și Tudorel Tupilus, președintele Asociației Nevăzătorilor din România, premierul Marcel Ciolacu a promis că indemnizațiile persoanelor cu handicap vor fi majorate începând cu data de 01 ianuarie 2024, valoarea acestora urmând să fie stabilită în cursul lunii decembrie, inclusiv prin consultarea organizațiilor reprezentative ale persoanelor cu dizabilități.

De asemenea, în privința inechităților pe care le generează noua lege a pensiilor, premierul și-a asumat elaborarea unui pachet de măsuri cu caracter compensator, până la data de 01 septembrie 2024, când intră în vigoare noul act normativ, informează CNDR.

Totodată, oficialii prezenți la întâlnire au înțeles și au agreat necesitatea subvenționării tehnologiei asistive, a scutirii de TVA a echipamentelor importate în folosul persoanelor cu dizabilități și a accelerării procesului de accesibilizare a mediului fizic și informațional.

Premierul a insistat că indemnizația persoanelor cu dizabilități are o valoare inacceptabil de mică și că va urmări personal rezolvarea acestei probleme.

Nu în ultimul rând, au fost abordate problemele cu care se confruntă asistenții personali ai persoanelor cu dizabilități: calcularea salariilor, fără să se țină cont de gradații, întârzierea plății

salariilor. Modalitatea de rezolvare a acestora va fi comunicată la următoarea întâlnire de lucru dintre reprezentanții Guvernului și reprezentanții CNDR.

„Față de aspectele semnalate, în semn de încredere, protestul nu se anulează, ci se amână. Dacă termenii conveniți astăzi nu vor fi respectați, persoanele cu dizabilități nu vor mai accepta negocieri, ci vor ieși în stradă.

Consiliul Național al Dizabilității din România apelează la înțelegere și calm, cu convingerea că promisiunile făcute vor fi onorate. Din toată această acțiune, persoanele cu handicap din România nu pierd, ci câștigă, întrucât au dovedit că formează cu adevărat o comunitate determinată și că au capacitatea de a se mobiliza atunci când luptă pentru drepturile lor. De aceea, protestul care a fost planificat pentru 04 decembrie va putea fi organizat, la nevoie, cu mai multă putere, cu mai multă determinare”, transmite Daniela Tontsch.

➤ **Participarea președintei CNDR, Daniela Tontsch**, în data de 24 august 2023, la întâlnirea președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate cu asociații de pacienți, ocazie cu care s-a hotărât înființarea unei Comisii pentru Dialog Permanent cu Pacienții, un forum de colaborare între CNAS și asociațiile de pacienți din România.

1.4. Activitatea - *Participare prin calitatea de membru al European Disability Forum*

Activități internaționale în Cadrul EDF:

13 Ianuarie 2023 - Sesiune informativă despre Parlamentul European al Persoanelor cu Dizabilități. Eveniment online.

31 Ianuarie 2023 - Conferința finală Disability:Solidarity - Mobilizarea OPD-urilor din Moldova pentru a asigura includerea refugiaților ucraineni cu dizabilități. Eveniment online.

16 Februarie 2023 - Prima întâlnire de coordonare ENGO (European NGOs, ong-uri Europene). Eveniment online.

07 Martie 2023 - Întâlnirea deschisă WAI-CooP (Web Accessibility Initiative - Communities of Practice, Inițiativa pentru Accesibilitate Web - Comunități de Practică). Eveniment online.

21 Martie 2023 - A doua sesiune informativă despre Parlamentul European al Persoanelor cu Dizabilități. Eveniment online.

23 Martie 2023 - Întâlnirea Comitetului pentru Drepturile Omului și Nediscriminare al EDF. Eveniment online.

11 Aprilie 2023 - Directiva Serviciilor Media Audiovizuale (AVMSD): s-au înregistrat progrese în accesibilitatea media? Eveniment online.

27 Aprilie 2023 - Dreptul la muncă - Lansarea Raportului Anual al EDF privind Drepturile Omului despre angajare. Eveniment online.

08 Mai 2023 - Întâlnirea Consiliului Director al EDF. Eveniment online.

22 Mai 2023 - Adunarea Generală Anuală EDF. Bruxelles, Belgia.

20 Iunie 2023 - A doua întâlnire de coordonare ENGO. Eveniment online.

07 Septembrie 2023 - Dezbateră pachetului de angajare al UE pentru persoanele cu dizabilități. Eveniment online.

12 Septembrie 2023 - Formare introductivă pentru membri despre comunicațiile accesibile, organizată de Asociația Internațională a Profesioniștilor în Accesibilitate. **Eveniment online.**

19 Septembrie 2023 - Sesiune informativă despre propunerea Cardului European al Dizabilității destinată membrilor și partenerilor EDF. Eveniment online.

21 Septembrie 2023 - Celebrarea celei de-a treia aniversări a Directivei privind Accesibilitatea Web. Eveniment online.

21 Septembrie 2023 - Fundraising și crearea unui impact mai mare: Bazele strângerii de fonduri online. Eveniment online.

28 Septembrie 2023 - EDF Inside outside – totul despre organizația ta și despre statutul de membru. Eveniment online.

03 Octombrie 2023 - Atelier pentru membri despre inteligența artificială, educația inclusivă și angajarea. Eveniment online.

04 Octombrie 2023 - Atelier pentru membri despre revizuirea viitoare a CRPD și CEDAW a țărilor lor. Eveniment online.

05 Octombrie 2023 - A treia întâlnire de coordonare ENGO. Eveniment online.

05 Octombrie 2023 - Diseminarea mesajului: bune practici în campaniile de schimbare. Eveniment online.

10 Octombrie 2023 - Drepturile pasagerilor feroviari – Ce este nou în Regulamentul revizuit? Eveniment online.

17 Octombrie 2023 - Formare despre Tranziția Justă și acțiunea climatică inclusivă pentru membrii și partenerii EDF. Eveniment online.

27 Octombrie 2023 - Formare pentru membri despre cum să interacționeze cu jurnaliștii. Eveniment online.

31 Octombrie 2023 - Speed-dating cu legislația. Învață despre cinci legi într-un singur eveniment! Eveniment online.

06 Noiembrie 2023 - Atelier deschis pentru membri despre inteligența artificială, securitatea socială și serviciile private. Eveniment online.

07 Noiembrie 2023 - Includere Globală: Angajarea birourilor de donatori și delegațiilor pentru includerea persoanelor cu dizabilități în bugete, programe și politici la nivel mondial. Eveniment online.

09 Noiembrie 2023 - Cardul European pentru Persoanele cu Dizabilități – de la propunere la realitate. Eveniment online.

14 Noiembrie 2023 - Întâlnirea deschisă WAI-CooP. Eveniment online.

17 Noiembrie 2023 - Formare despre acțiunea umanitară incluzivă pentru persoanele cu dizabilități. Eveniment online.

20 Noiembrie 2023 - Întâlnirea Comitetului pentru Drepturile Omului și Nediscriminare al EDF. Eveniment online.

22 Noiembrie 2023 - Atelier pentru membri despre Centrul AccessibleEU. Eveniment online.

6 decembrie 2023: Întâlnire internă de Suport pe tema Actului European Accesibilității: „Stadiul actual al standardelor și procedurilor de infringement”, Online via Zoom.

Descriere: Deși Actul European privind Accesibilitatea a fost adoptat acum patru ani, lucrările continuă pe diferite fronturi pentru a asigura implementarea sa reală până în 2025, termenul limită până la care statele membre trebuie să înceapă aplicarea majorității prevederilor sale.

Pe de o parte, Comisia Europeană a inițiat proceduri de infringement împotriva statelor membre care întârzie în procesul de transpunere (termenul oficial a fost 2022). Pe de altă parte, Organismele de Standardizare au început să lucreze pentru a actualiza standardele existente și a dezvolta altele noi. Astfel de standarde vor fi esențiale pentru a ajuta operatorii economici și autoritățile publice să se conformeze prevederilor Actului.

În cadrul acestei întâlniri, organizată de Forumul European al Dizabilității și deschisă membrilor săi și experților, s-a discutat despre procedurile de infringement în curs de desfășurare și despre procesele de standardizare. Au fost invitați membrii EDF să furnizeze informații actualizate despre țările care întârziu transpunerea EAA, Comisia Europeană pentru a oferi detalii suplimentare despre procedurile de infringement actuale și viitoare și personalul EDF pentru a aduce la zi informațiile privind lucrul la standardizare.

30 noiembrie - 1 decembrie 2023: Conferința Europeană, cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor cu Dizabilități (EDPD), Bruxelles, Belgia.

Descriere: În fiecare an, în colaborare cu EDF, Comisia Europeană a organizat evenimentul pentru a marca Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități. Acest eveniment de două zile a reunit peste 400 de factori de decizie, experți de nivel înalt și militanți ai drepturilor persoanelor cu dizabilități. Conferința a oferit o excelentă oportunitate de a împărtăși preocupări și aspirații, precum și de a iniția dialoguri cu autoritățile publice și părțile interesate.

Deschiderea Evenimentului: A fost marcată de discursuri de deschidere de la reprezentanți de nivel înalt ai Comisiei Europene și ai Forumului European al Persoanelor cu Dizabilități (EDF), subliniind angajamentul UE pentru egalitate și incluziune.

Panelul 1: Dreptul de a Vota și de a Candida: S-a discutat despre provocările și barierele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în alegerile parlamentare ale UE, evidențiind necesitatea îmbunătățirii accesibilității și participării politice.

Panelul 2: Competențe și Angajare: Acesta a explorat modalități de îmbunătățire a accesului la educație și la piața muncii pentru persoanele cu dizabilități, evidențiind proiecte inovative și bune practici în domeniu.

Ceremonia Premiului Access City: S-a celebrat angajamentul orașelor câștigătoare față de îmbunătățirea accesibilității pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități.

Panelul 3: Strategia pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități: A fost evaluat progresul și provocările actuale în implementarea Strategiei UE pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, cu accent pe impactul direct asupra vieților cetățenilor.

Concluzii: S-au rezumat realizările conferinței, cu un accent puternic pe acțiunile viitoare necesare pentru a promova drepturile și bunăstarea persoanelor cu dizabilități în UE.

În 2023, Forumul European al Dizabilității (EDF) a raportat realizări semnificative, contribuind la progrese importante în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități. Printre succesele cele mai importante s-au numărat organizarea celui de al 5-lea Parlament European al Persoanelor cu Dizabilități, cu peste 700 de participanți în luna mai, și publicarea propunerii legislative pentru un Card European al Dizabilității în septembrie. Activitatea EDF a fost recunoscută pe scară largă, cu o dublare a numărului de apariții în media și realizarea a 29 de schimbări de politici, inclusiv adoptarea a 9 acte legislative.

EDF a avut întâlniri la nivel înalt cu factori de decizie și a contribuit la adoptarea standardelor Europene de Raportare a Sustenabilității, Directivei de Transparență a Salariilor pentru a aborda diferența de remunerare între genuri, și la Regulamentul privind digitalizarea cooperării judiciare și accesul la justiție, care impune accesibilitatea conferințelor video pentru persoanele cu dizabilități.

În plus, EDF a fost activ în influențarea politicilor UE, inclusiv prin contribuția la numeroase rapoarte ale Parlamentului European și implicarea în consultări publice, cum ar fi cea pentru Cardul European al Dizabilității, care a atras un număr remarcabil de răspunsuri.

În domeniul comunicării, eforturile proactive ale EDF au dus la o vizibilitate sporită în mass-media și la o acoperire extinsă a evenimentelor sale cheie. EDF a organizat, de asemenea, evenimente majore, precum Parlamentul European al Persoanelor cu Dizabilități, și a lansat rapoarte importante, cum ar fi cel privind dreptul la muncă.

Din perspectiva managementului, întâlnirile corpului de conducere au revenit la formatul fizic, iar personalul EDF a beneficiat de o serie de instruiri esențiale pentru consolidarea capacităților secretariatului. Inițiativele de strângere de fonduri au continuat cu succes, iar EDF a demarat noi proiecte și programe de finanțare pentru membrii săi, accentul căzând pe Inteligența Artificială și sprijin pentru membrii din Ucraina și Moldova, precum și în regiunea Europei Centrale și de Est.

31 martie și 1 aprilie 2023: Întâlnirea Consiliului Director al EDF și Conferința despre „Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Accesibilitate și Inteligență Artificială”, Stockholm, Suedia.

Descriere: La întâlnirea Consiliului Director și la Conferința EDF din 31 martie și 1 aprilie 2023, găzduite la Quality Hotel Globe din Stockholm, Suedia, s-au desfășurat o serie de activități, reunind membri ai Consiliului EDF, observatori și alți participanți pentru a discuta despre drepturile persoanelor cu dizabilități, accesibilitate și inteligența artificială.

Conferința pe tema „Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Accesibilitate și Inteligență Artificială” a fost marcată de o deschidere oficială cu vorbitori de rang înalt, inclusiv Helena Dalli, Comisarul UE pentru Egalitate; Camilla Waltersson Grönvall, Ministru al Serviciilor Sociale din Suedia; Elisabeth Wallenius, Președinta Federației Suedeze pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități; și Yannis Vardakastanis, Președintele Forumului European al Dizabilității.

Sesiunile conferinței au abordat subiecte precum:

- Drepturile persoanelor cu dizabilități în Europa și drumul înainte, moderată de Fredrik Malmberg, cu discuții despre direcția Comisiei Europene și a Parlamentului European privind drepturile persoanelor cu dizabilități.
- UE accesibilă - Ajungând în comunitățile locale, cu discuții despre cum politici și inițiative la nivelul UE pot sprijini accesibilitatea și incluziunea la nivel local.
- Cine ia decizii despre viața ta - Omul sau algoritmul?, o discuție profundă despre impactul inteligenței artificiale asupra vieților persoanelor cu dizabilități, cu contribuții din partea raportorului special al ONU și experți în domeniul designului și inteligenței artificiale.

- Actul privind Inteligența Artificială - Protecția juridică a drepturilor, explorând cadrul legal în jurul inteligenței artificiale și protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități în contextul tehnologiei emergente.

- Inteligența Artificială Sustenabilă - Nu lăsa pe nimeni în urmă, discuții despre cum tehnologia și inovația pot fi modelate pentru a asigura incluziunea și accesibilitatea pentru toți, cu participarea unor experți în tehnologie și schimbare socială.

Întâlnirea Consiliului EDF a inclus sesiuni despre adoptarea agendei Consiliului, raportul președintelui și al Comitetului Executiv, planul de lucru pentru 2024, revizuirea constituțională a EDF, actualizări politice și alte discuții importante legate de inițiativele și prioritățile EDF, inclusiv alegerile comitetului CRPD pentru 2024 și Parlamentul European al Persoanelor cu Dizabilități.

Obiectivele urmărite de CNDR – Începând din 24 iunie 2022, reprezentantul CNDR, Sorin Ilie Țața este membru în bordul EDF; participarea delegației CNDR, formată din persoane cu dizabilități și însoțitorii acestora, la întrunirile și evenimentele organizate de EDF, webinarii, conferințe online, dezbateri online, consultări online, participări la evenimente organizate de alte foruri europene la care EDF este membru sau cu care este partener.

Motivație a organizării/derulării activității:

European Disability Forum - EDF este o organizație umbrelă care reunește organizațiile reprezentative ale persoanelor cu dizabilități din întreaga Europă. Forumul este condus de persoane cu dizabilități și aparținătorii acestora și reprezintă interesele a peste 80 de milioane de cetățeni europeni.

European Disability Forum este o mișcare europeană pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu reprezentare în toate statele membre ale Uniunii Europene (UE) și în afara ei. Această organizație neguvernamentală a ajutat persoanele cu dizabilități și organizațiile lor reprezentative să se unească și să fie o singură voce, independentă și puternică, care să-și apere drepturile în fața autorităților europene. Împreună cu membrii și partenerii lor, EDF luptă pentru o societate mai incluzivă, cu șanse egale pentru toți.

CNDR, membru cu drepturi depline al European Disability Forum, înființat în 2004 ca cerință de aderare a României la Uniunea Europeană, susține principiile EDF, conform cărora persoanele cu dizabilități din Europa trebuie să fie pe deplin incluse în societate alături de ceilalți și că drepturile omului, așa cum sunt acestea prezentate în Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD), să fie pe deplin respectate, protejate și îndeplinite.

CNDR are misiunea de a apăra și promova drepturile și interesele legitime comune tuturor persoanelor cu dizabilități din România.

Consiliul Național al Dizabilității din România funcționează în conformitate cu principiile universale ale drepturilor omului și ale libertăților sale fundamentale, potrivit prevederilor propriului său statut, legislației române și documentelor europene și internaționale privind problematica dizabilității.

Ca federație ce reunește organizații reprezentative pentru toate tipurile de dizabilitate la nivel național, CNDR are posibilitatea de a culege informații cu privire la problemele persoanelor cu dizabilități, dar și de a disemina politicile EDF, precum și legislația care se aplică în toată Uniunea Europeană pentru persoanele cu dizabilități.

Prezența CNDR în EDF, ca membru cu drepturi depline, îi conferă posibilitatea de a întocmi Raportul alternativ al dizabilității, cu acordul și participarea directă a ONG-urilor membre ale CNDR.

Prin CNDR și EDF, celelalte țări membre ale UE au posibilitatea de a cunoaște progresele realizate de Guvernul României cu privire la principalele politici din domeniul dizabilității:

- dezinstituționalizarea persoanelor adulte din centrele rezidențiale cu capacitate mai mare de 50 de locuri;
- dezvoltarea de servicii sociale alternative în comunitate;
- ocuparea și angajarea în muncă a persoanelor cu dizabilități;
- politicile privind salarizarea persoanelor cu dizabilități și condițiile de pensionare ale acestora;
- traiul independent și accesul la serviciile comunitare;
- participarea persoanelor cu dizabilități la viața socială și publică din comunitate;
- acces la educație și sănătate;
- accesibilitate și acces la servicii și produse

Având în vedere reprezentativitatea pe care o are, CNDR este considerat vocea principală a societății civile în domeniul dizabilității, la care ANPDPD apelează deseori în ceea ce privește consultarea pe diferite teme ale dizabilității, promovând adesea ideile și politicile elaborate de CNDR.

Participarea CNDR la dezbaterile inițiate de Guvern, ANPDPD, precum și preocuparea Guvernului pentru viața persoanelor cu dizabilități este cunoscută la nivel internațional prin EDF.

Prin poziția pe care o ocupă în EDF, prin implicarea sa în mișcarea europeană a dizabilității și în diverse programe, proiecte la nivel național și internațional, CNDR reprezintă garantul respectării principiului „nimic pentru noi, fără noi”.

Prin intermediul CNDR și EDF, glasul persoanelor cu dizabilități din România este auzit de întreaga UE!

Rezultatele așteptate:

Reprezentarea țării noastre în acest for continental decizional se va concretiza, atât în sincronizarea cu standardele europene a politicilor naționale destinate persoanelor cu dizabilități, cât și în dezvoltarea relațiilor directe cu organizațiile membre EDF.

Rolul întrunirilor EDF este de a promova o agendă comună pe întreg teritoriul Uniunii Europene, astfel încât standardul de viață al persoanelor cu dizabilități din Uniunea Europeană să fie cât mai uniform.

Prin participarea la evenimentele organizate de EDF, se stabilesc, de asemenea, atât rețele formale, dar și non formale, care facilitează schimbul de informații și bune practici cu privire la protejarea și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Prin participarea sa la întrunirile EDF, CNDR aduce în discuție problemele persoanelor cu dizabilități din România și poate asigura un sprijin la nivel European pentru găsirea de soluții la acestea.

Ca membru activ al EDF, CNDR poate propune amendamente și completări pentru proiectele legislative în dezbateri la nivel european, astfel încât să sprijine nevoile persoanelor cu dizabilități din România, cât și autoritățile publice care se ocupă de acest sector.

- ✓ **700 de reprezentanți ai drepturilor persoanelor cu dizabilități cer Uniunii Europene să respecte principiul „Nimic despre noi, fără noi”**

Pe 23 mai, hemiciclul Parlamentului European de la Bruxelles a găzduit „A cincea ediție a Parlamentului European al Persoanelor cu Dizabilități (EPPD)”, eveniment în cadrul căruia 700 de reprezentanți ai drepturilor persoanelor cu dizabilități din toată Europa s-au reunit pentru a discuta despre rolul Uniunii Europene în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

România a fost reprezentată la Bruxelles de către Consiliul Național al Dizabilității din România, printr-o delegație, condusă de președinta CNDR, doamna Daniela Tontsch, de 20 de reprezentanți ai organizațiilor persoanelor cu dizabilități.

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) mulțumește Forumului European al Dizabilității și domnului eurodeputat Dragoș Pâslaru pentru susținerea participării delegației CNDR la acest eveniment!

Evenimentul a fost marcat de adoptarea Manifestului EDF privind alegerile europene din 2024 – foaia de parcurs a campaniei EDF pentru scrutinul de anul viitor.

Acest manifest împărtășește cererea mișcării pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, și anume de a fi pe deplin implicată în procesul politic – de la dreptul de vot (încă refuzat multora) și posibilitatea de a candida, până la existența unor măsuri de accesibilitate pentru a asigura un vot liber, secret și informat. Alegătorii trebuie să fie capabili să înțeleagă toate aspectele procesului electoral și ale manifestelor partidelor și să aibă măsuri accesibile pentru a exprima un vot secret.

De asemenea, manifestul subliniază cerințele importante pentru următorul mandat legislativ – acțiuni care sunt esențiale pentru a asigura pe deplin respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, cum ar fi:

- Asigurarea că toate persoanele cu dizabilități au dreptul de a vota și dreptul de a candida la alegerile europene.
- Asigurarea unor servicii puternice care se axează pe drepturile persoanelor cu dizabilități în instituțiile UE: o nouă Direcție Generală pentru Egalitate și Incluziune în Comisia Europeană, sub conducerea Comisarului pentru Egalitate; un comitet pentru persoanele cu handicap în Parlamentul European; o configurație privind egalitatea în cadrul Consiliului.
- Crearea unei noi agenții europene pentru accesibilitate.
- Adoptarea unui card european pentru dizabilitate, care asigură recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap în statele membre.
- Introducerea unei legislații mai puternice pentru a proteja drepturile persoanelor cu dizabilități în calitate de pasageri, în special în cazul refuzului la îmbarcare și compensarea echitabilă atunci când echipamentele de mobilitate sunt pierdute sau deteriorate în timpul călătoriei.
- Stabilirea unui certificat de competențe profesionale pentru persoanele cu dizabilități, pentru a stimula participarea persoanelor cu dizabilități pe piața deschisă a muncii.
- Protecție suplimentară pentru femeile și fetele cu dizabilități, inclusiv interzicerea sterilizării forțate.

- Sprijinirea ucrainenilor cu dizabilități din Ucraina și din afara ei, precum și asigurarea că ajutorul UE pentru reconstrucția Ucrainei creează o țară mai incluzivă pentru persoanele cu dizabilități.
- Introducerea unei legislații care să garanteze disponibilitatea și accesibilitatea tehnologiilor de asistență pentru persoanele cu dizabilități.
- Asigurarea că următorul buget al UE sprijină pe deplin viața independentă pentru persoanele cu dizabilități și asigură includerea persoanelor cu dizabilități în tranziția verde și digitală.
- Prezentarea unei propuneri legislative europene care să garanteze un venit minim în toate statele membre, asigurând un nivel de trai adecvat, care să ia în considerare situația specifică a persoanelor cu dizabilități, inclusiv costurile legate de dizabilitate, care pot reduce impactul crizei costului vieții.
- Luarea măsurilor pentru a garanta sisteme de securitate socială cuprinzătoare și flexibile, în care persoanele cu dizabilități pot să-și păstreze pensia de invaliditate atunci când prestează o muncă plătită. Astfel de sisteme vor stimula participarea persoanelor inactive cu dizabilități pe piața deschisă a muncii. Totodată, ar trebui să ofere sprijin persoanelor cu dizabilități, să reducă riscul de sărăcie și excluziune socială și să abordeze pericolele crizei costului vieții.
- Asigurarea accesului egal al persoanelor cu dizabilități la mijloacele individuale de transport (de exemplu, pentru obținerea permiselor de conducere și a mașinilor adaptate).

Lista cuprinzătoare de propuneri prezentate de Manifest se concentrează pe realizarea unei uniuni a egalității, pe crearea unei Europe mai sociale, pe îmbrățișarea accesibilității și pe protejarea persoanelor cu dizabilități.

Președintele EDF, Yannis Vardakastanis, a declarat: *„Persoanele cu dizabilități doresc să fie cetățeni cu drepturi depline ai Uniunii Europene, iar participarea la acest eveniment de referință a arătat acest lucru. Voința mișcării este clară: instituțiile UE trebuie să se asigure că putem participa la procesul democratic și la politicile care modelează Uniunea noastră și trebuie să construiască împreună cu noi o Europă incluzivă.”*

Daniela Tontsch, în calitate de șef al delegației române și, totodată, de președinte al Consiliului Național al Dizabilității din România, a susținut în Plen:

„Vă împărtășesc o întâmplare petrecută recent într-un hipermarket din România. O persoană cu o dizabilitate vizibilă a petrecut mai bine de o oră alegând cu atenție cele necesare. La final, a așezat pe bandă cinci produse alimentare. Un copil de aproximativ șase ani țopăia bucuros în proximitatea casei de marcat la care urma să plătească persoana cu dizabilitate.

Dintr-odată s-a oprit, și-a căutat din priviri mama, care era la câțiva pași în spate, iar când a zărit-o i-a spus cu glas ridicat, arătând în direcția persoanei cu dizabilitate: «Mami, privește, domnul acesta are voucher de sărac!»

În ultimii trei ani, pare că viața noastră trece dintr-o criză în alta – pandemie, inflație, război, criza economică și criza energetică, care a condus la creșterea dramatică a tuturor prețurilor.

Persoanele cu handicap grav din România primesc o indemnizație lunară de 120 de euro. Guvernul recunoaște situația critică în care se află persoanele vulnerabile și acordă o dată la două luni un voucher de 50 de euro, din care se pot cumpăra alimente de bază și două vouchere în cuantum total de 280 euro pentru plata facturilor la energie pe întregul an 2023. Aceste ajutoare nu rezolvă nici pe departe nevoile persoanelor cu dizabilități care sunt la limita subzistenței. Ne aflăm la marginea societății, pe ultimul loc în lista nevoilor care trebuie rezolvate pentru români.

Câți dintre dumneavoastră vă regăsiți într-o situație asemănătoare?

Fără o indemnizație al cărei cuantum să acopere în mod adecvat costurile legate de dizabilitate, nu putem vorbi despre incluziunea socială reală a persoanelor cu dizabilități.

Astfel, propun ca la nivel european să se stabilească o indemnizație minimă garantată pentru persoanele cu dizabilități, care să reflecte în mod corect nevoile și cheltuielile asociate dizabilității.”

Propunerea stabilirii unei indemnizații minime pentru persoanele cu dizabilități, la nivel european, este susținută de către Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România de peste cinci ani și a reiterat-o ori de câte ori a fost nevoie.

Parteneriat și colaborare internă

„Statele Părți recunosc importanța cooperării internaționale și a promovării acesteia în susținerea eforturilor pentru îndeplinirea scopului și obiectivelor prezentei Convenții și vor lua toate măsurile corespunzătoare și eficiente în această privință, între State și în cadrul acestora și, dacă este cazul, în parteneriat cu organizații internaționale și regionale relevante și cu societatea civilă, în special cu organizații ale persoanelor cu dizabilități”.

O altă activitate cu caracter permanent, desfășurată de executivul CNDR în cursul anului 2021, a urmărit încheierea, continuarea și dezvoltarea de parteneriate și interne, în vederea desfășurării unor acțiuni comune.

✓ CNDR a continuat parteneriatul cu AbilityHUB care mediază activ și cu rezultate concrete persoane cu dizabilități pe piața muncii.

AbilityHUB identifică, prin rețeaua de ONG-uri și DGASPC-uri cu activitate în domeniul dizabilității, cazuri ale persoanelor cu dizabilități care au drept de muncă sau care ar putea lucra, preia aceste persoane, le identifică o variantă de a primi un salariu stabil, pentru o perioadă de 6-12 luni, perioadă în care îi pregătește pentru poziții cu diverse nivele de responsabilități și cerințe.

AbilityHub este o companie activă, care a reușit să mențină angajate peste 2000 de persoane cu dizabilități în ultimii șase ani.

Monitorizarea implementării Convenției ONU pentru persoanele cu dizabilități și a Legii 448/2006 constituie o preocupare a CNDR. Deschiderea barierelor spre piața muncii pentru persoanele cu

dizabilități se regăsește în conținutul acestor acte normative de a căror aplicare depinde incluziunea persoanelor cu dizabilități în societate.

„Statele Părți recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități de a munci în condiții de egalitate cu ceilalți; aceasta include dreptul la oportunitatea de a-și câștiga existența prin exercitarea unei activități liber alese sau acceptate pe piața muncii, într-un mediu de lucru deschis, incluziv și accesibil persoanelor cu dizabilități”.

„Persoanele cu handicap pot fi încadrate în muncă conform pregătirii lor profesionale și capacității de muncă, atestate prin certificatul de încadrare în grad de handicap”

✓ Policlina Socială Baba Novac, proiect dedicat asistenței medicale integrate pentru persoanele fără venit și fără asigurare medicală

Conform Fundației Inovații Sociale Regina Maria, persoanelor excluse social le este facilitat accesul la servicii medicale de calitate, gratuite, în mod necondiționat. Proiectul contribuie la îmbunătățirea calității vieții atât a beneficiarilor direcți, cât și a familiilor acestora. De asemenea, pentru 80% dintre beneficiari, sprijinul medical și social oferit prin proiect reprezintă un suport de bază în perioada de tranziție a pacientului către reintegrarea socială, facilitând acest proces.

Din cauza contextului socio-economic, majoritatea pacienților sunt cu boli cronice care necesită consultații și investigații medicale și stomatologice frecvente și complexe. Jumătate dintre consultațiile oferite în policlinică sunt pe stomatologie. În 2019, a fost inaugurat primul cabinet stomatologic pentru adulți și copii care provin din categoria persoanelor cu dizabilități.

Pentru persoanele care au venituri mici și întâmpină dificultăți în a accesa un serviciu de stomatologie de calitate au fost extinse serviciile stomatologice oferite în Policlina Socială Baba Novac. Așadar, orice pacient cu un venit net de maxim 1.700 Lei poate beneficia de tratament stomatologic, plătiind un tarif fix de doar 55 RON /manoperă.

Demersurile legate de activitatea medicală, desfășurată în cadrul Policlinicii Sociale Regina Maria, sunt coordonate, încă de la înființare, de către dr. Vlad Romanescu, director medical

„Policlinica Socială Regina Maria ne face să conștientizăm ce înseamnă, cu adevărat, dragostea față de aproapele nostru, lucru important, pe care, din păcate, mulți dintre noi îl trecem cu vederea în ultimul timp. Chiar dacă trăim într-o lume în continuă mișcare, care pune accent mai mult pe competiție decât pe latura umană a lucrurilor, există și oameni care dedică o parte din neprețuitul lor timp, pentru a ajuta și pe cei aflați în suferință. Acești oameni sunt medicii voluntari cu care lucrez în policlinică de doi ani, oameni cu suflet mare, cărora le datorez foarte mult. Persoanele de care ne ocupăm sunt persoane defavorizate, fără venituri și majoritatea sunt persoane bolnave, cu stare precară de sănătate. Pentru ei suntem un fel de oază în deșert, încercând să le oferim unul dintre cele mai importante lucruri de care are nevoie ființa umană pentru a supraviețui – sănătatea”, spune dr. Vlad Romanescu.

SPAȚIUL VIRTUAL UTILIZAT DE CNDR

Pentru activitățile care s-au desfășurat în spațiul virtual, CNDR a achiziționat platforma ZOOM prin contribuție proprie.

Notă: Raportul de activitate aferent anului 2023 este o replică succintă a activităților desfășurate de Consiliul Național al Dizabilității din România în cursul anului. Pentru detalii se poate accesa Jurnal social și www.fcndr.ro .

Consiliul Național al Dizabilității din România este membru permanent al Consiliului de coordonare în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, din cadrul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, este membru în Consiliul General al **Institutului Român pentru Drepturile Omului** și în Comitetul Director al acestui for.

Consiliul Național al Dizabilității din România este reprezentat în [Plenul Consiliului Economic și Social](#) de către doamna Daniela TONTSCH, președinta CNDR;

-în Comisia pentru drepturi și libertăți cetățenești, egalitatea de șanse și de tratament de către domnul Marius Mototolea, delegat de Asociația Distroficilor Muscular din România;

-în Comisia pentru relațiile de muncă, politică salarială, incluziune socială, protecție socială și sănătate de către doamna Georgeta Crișu, președinta Asociației Naționale pentru Copii și Adulți cu autism. Mandatul este de patru ani și a început în ianuarie 2021.

- Prin reprezentantul său, președinta Daniela TONTSCH, CNDR este parte a Consorțiului de ONG-uri constituit pe lângă lucrările Comitetului pentru e-guvernare și reducerea birocrăției (CERB), constituit la nivelul Secretariatului General al Guvernului, începând cu luna mai 2023.

Aprobat
Daniela TONTSCH
Președinte CNDR

Întocmit
Claudia Brătan
Director executiv